

G. T. BUZOIANU

TEXT-ATLAS

ROMÂNIA

ȘI ȚĂRILE VECINE

pentru elasa III-a primară urbană, și Divisia III, anul I a școalelor rurale



*Aprobată de onor. Minist. al Cultelor și Instrucț. publice la concursul de cărți didactice
cu ordinul Seria A, No. 10321 din 22 August 1895.*

EDIȚIA X

No. 2

TIPĂRIȚĂ ÎN 6000 EXEMPLARE

Reaprobată din nou, în August 1898 conform programei actuale

BUCUREȘTI

Atelierele grafice I. V. SOCECŪ, Strada Berzei, 59

1904

Prețul Lei 1.25

G. T. BUZOIANU

TEXT-ATLAS

ROMÂNIA

ȘI

ȚINUTURILE VECINE

PENTRU

Clasa III primară urbană și Divizia III, Anul I, a școalelor rurale

Aprobată de Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice la concursul de cărți didactice cu ordinul Seria A, No. 10321 din 22 August 1895

~~~~~  
EDIȚIA X

REAPROBATĂ IN AUGUST 1898  
~~~~~

BUCUREȘTI

Atelierele grafice I. V. SOCECU, Strada Berzei, 59

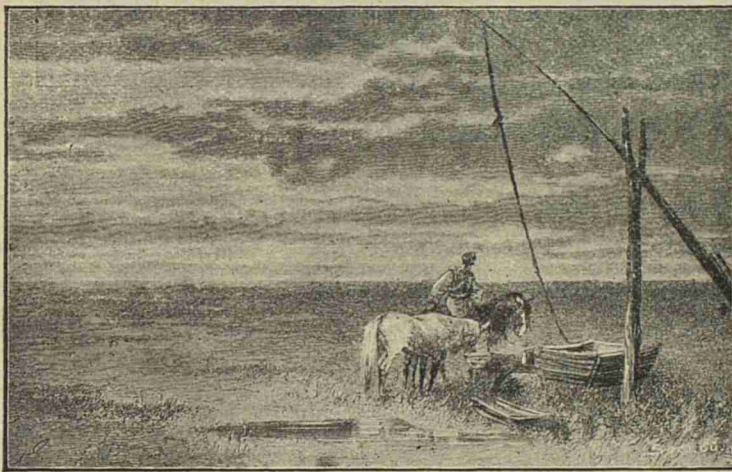
1904-1905

Toate exemplarele vor purta semnătura autorului.

I. T. Buzoianu

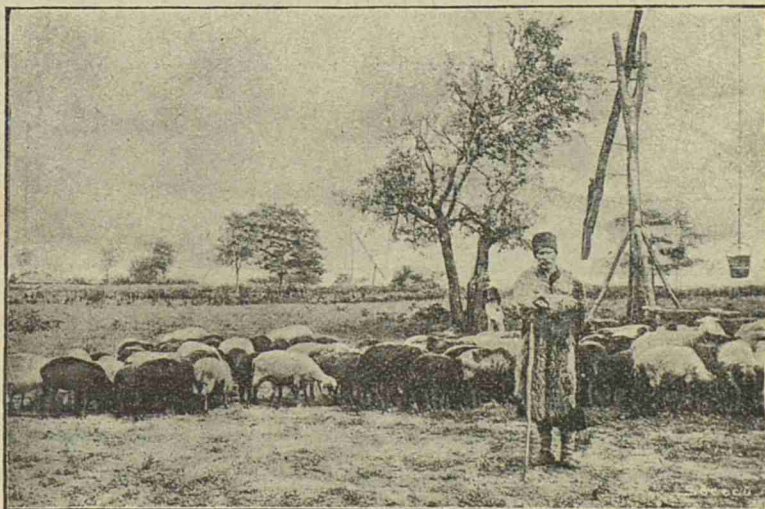
NOȚIUNI DE GEOGRAFIE FIZICA

Când mergem, pe un drum neted, fără suișuri sau scoborășuri, atunci zicem că mergem pe un loc șes. Locul acela șes se numește câmpie.



Câmpie întinsă

Unele câmpii și șesuri sunt foarte mănoase. Pe ele se seamănă, mai cu seamă grânele, iar pășunile lor nutresc turme de vite.



Pășuni în câmpie roditoare

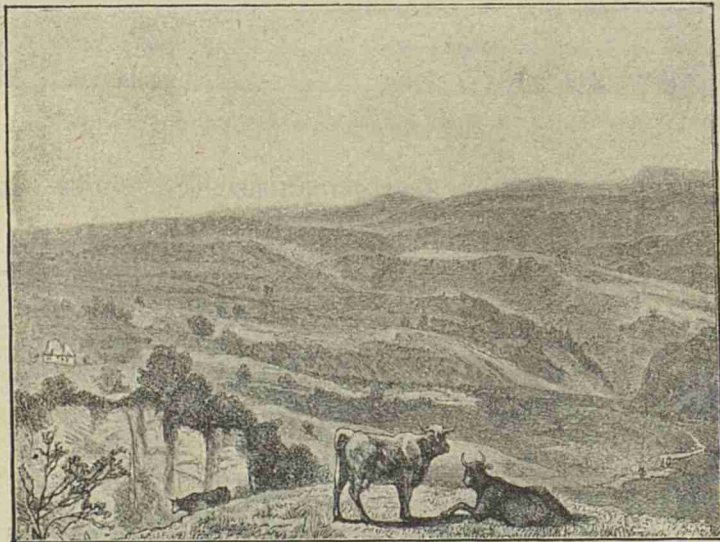
Suprafața pământului nu este peste tot netedă ; prin unele locuri este mai ridicată iar prin altele mai adâncită. Ridicăturile de pământ, după înălțimele lor, iau



Dealuri mari. In fund munți acoperiți cu zăpadă

numele de *movilă*, *măgură*, *deal*, și *munte*, pe când locurile mai adânci se chiamă : *vale*, *trecătoare* sau *pas*.

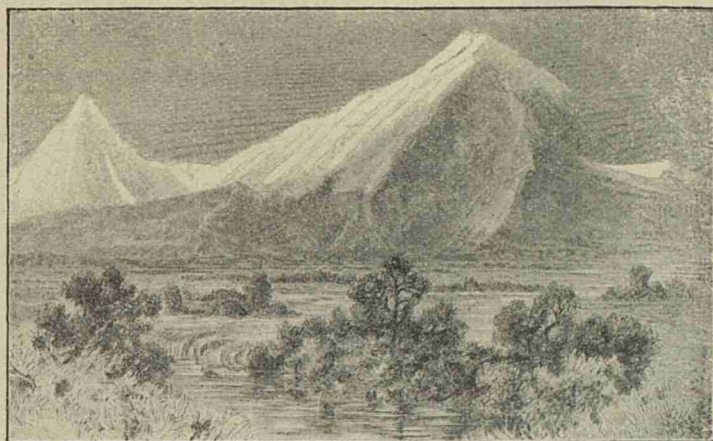
Când dealurile și munții se țin șir, legați unii de alții, atunci formează *șir de dealuri* or *de munți*.



Câmpie cu dealuri în fund

Partea cea mai înălțată a unor șire de dealuri sau de munți formează *coama* sau *mucnea*; partea pe care se scoboară apele la vale este *povârnișul* sau *coasta*; în fine partea unde se face tot una cu câmpia sunt *poalele* sau *picioarele muntelui*.

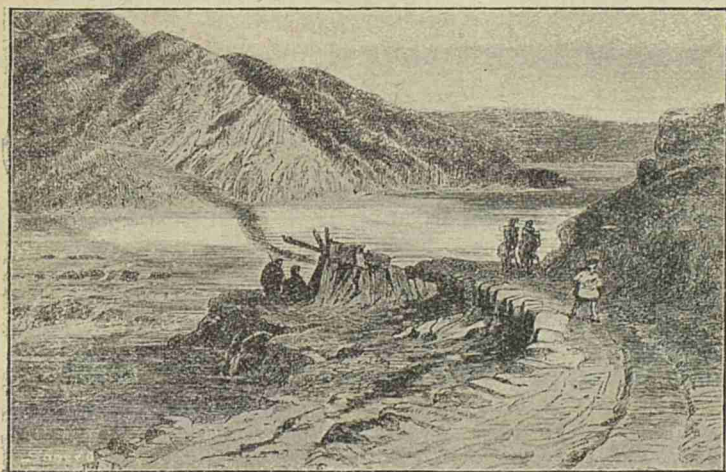
Câteodată, plecând de pe șesul unei ape mari, trebuie să urci o coastă și apoi mergi iar pe loc șes. Acest loc șes, mai ridicat de cât cel de lângă apă, se chiamă *podiş* sau *platou*. Podişul poate să fie brăzdat de dealuri și ehiar de munți.



Munți mari

În munți se găesc *izvoarele* apelor curgătoare. Apele curgătoare poartă după mărimea lor, felurite numiri, de *părăiașe*, *păraie*, *râuri* ori *fluvii*.

Apa, ce curge din izvor, devine din ce în ce mai mare și în drumul ei se încarcă din dreapta și din stânga cu alte cursuri de apă, pe cari le numim *afluenții râului*.



Dunărea la Porțile de fier

Un curs de apă are două maluri. Așezându-ne cu fața încotro curge apa, avem *malul drept* la dreapta noastră, iar *malul stâng*, la stânga noastră.

Când plouă mult, unele văi se umplu cu apă ce nu seacă niciodată, formând astfel *lac* ori *baltă*. Bălțile nu sunt niciodată prea adânci.

Unele părți scobite se umple cu apă de ploaie și formează lacuri sau bălți. Lacurile sunt mai mari și mai adânci decât bălțile.

Lacurile din munți sunt foarte adânci.

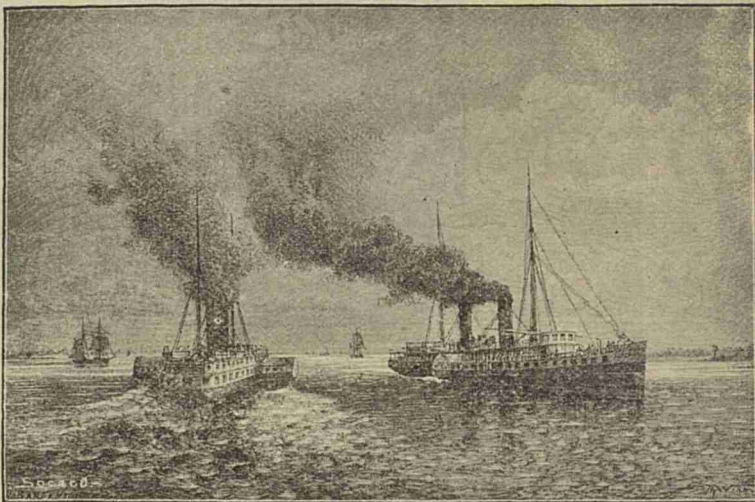
Comunicațiile între sate, orașe se fac pe drumuri.

Drumurile sunt de trei feluri: *Drumurile de fier*, pe cari umblă numai trenurile; *șoselele* cari sunt pardosite cu piatră și *drumurile naturale*. Când șoseaua

sau calea ferată întâlnește un râu, se construiește *pod* peste el; când dă de un munte se scobește muntele și se face un *tunel*; când dă de o vale se clădește un *viaduct*.



Tunel



Vederea unui luciu de mare

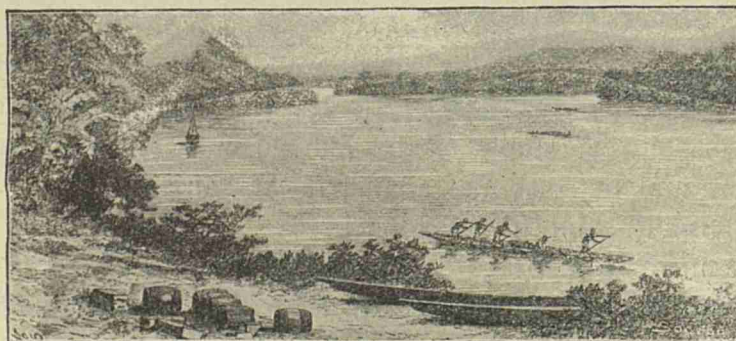
O apă întinsă și sărată la gust, se numește **mare**. În mare se scurg toate fluviile.

Basinul unei mări cuprinde tot ținutul scaldat de toate fluviile, cari se varsă într'ansa.

Marginea pământului, de care se ating valurile mării, se chiamă malul mării sau țărmul mării.

Malurile mării sunt unele stâncoase și înalte, altele joase și nisipoase.

La malurile înalte, marea este adâncă, la cele joase fundul mării se lasă oblu pe subt apă. Unui țărm oblu și nisipos i se mai zice *liman*.



Un golf

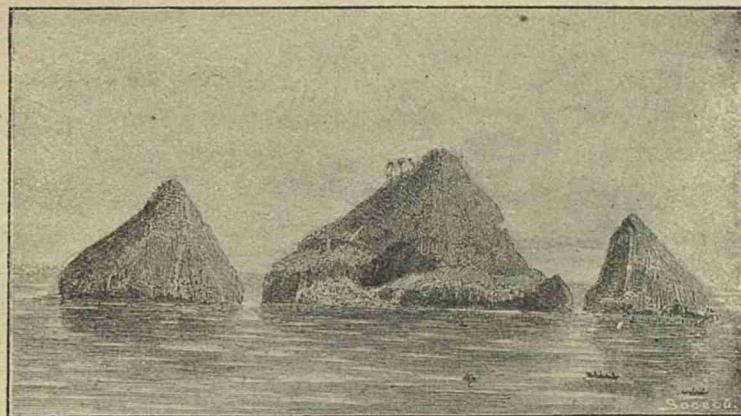
O parte a mării, intrată adânc în uscat se numește **golf**, *sân* sau *baie*.

Un colț de pământ ascuțit, care înaintează în mare se chiamă **cap**.

Un pământ înconjurat de toate părțile cu apă, se numește **insulă**.

Ostroave sunt insulele ce se găsesc între malurile unui râu sau întrun lac.

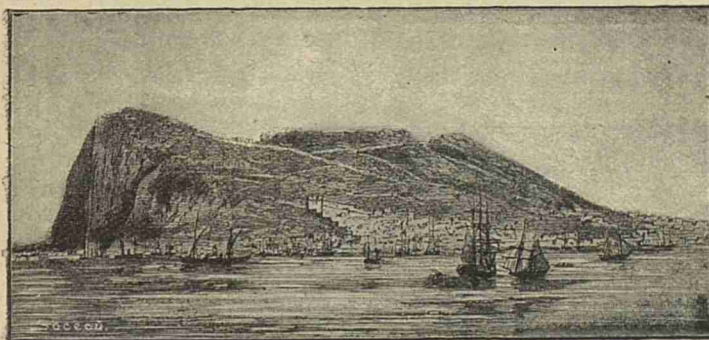
O grupă de insule se chiamă *Arhipelag*.



Arhipelag

O bucată mai mare de pământ, care înaintează în mare, dar tot se mai ține de uscat, se numește *peninsulă*.

Bucata de pământ, care leagă peninsula de uscat, se chiamă **Istm**.



Peninsulă

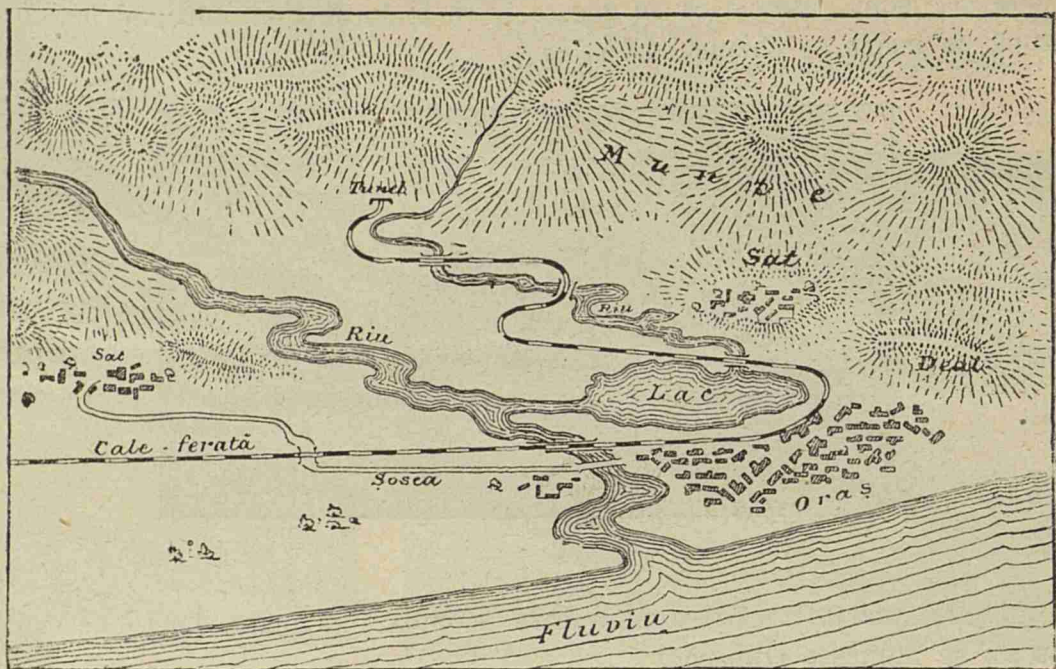
Istmul este de obicei un pământ îngust, care desparte fundul a două golfuri sau a două mări. Prin unele locuri oamenii au săpat istmul și au lăsat să treacă apele dintr'o mare în cealaltă. Ei au construit astfel un canal maritim.

Pe luciul mării plutesc vapoare.

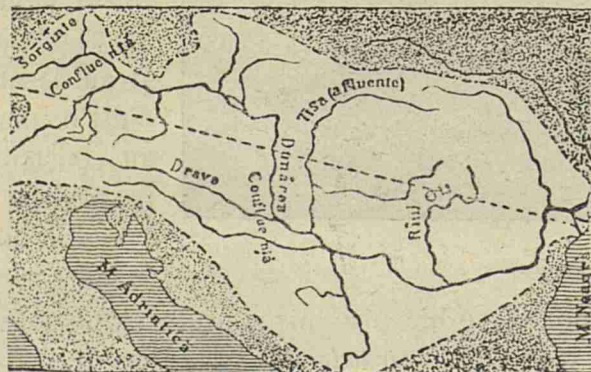
Unele mări comunică între ele prin niște brațe înguste de apă, strânse între două usături; acestea se numesc *strâmători*.

Orașele așezate pe țărmul mării se numesc *porturi*.

Porturile sunt așezate sau în fundul unui golf sau la gura unui fluviu.



Relieful unei întinderi de pământ



Basinul unui fluviu

R O M A N I A

GENERALITĂȚI

Tatăl, mama și copiii formează o familie și locuiesc într'o casă.

Alături de casa părintească, și jur împrejur, sunt alte case locuite de alte familii. Mai multe asemenea locuințe, așezate unele lângă altele, formează un sat sau cătun. Satul are mai mult de 100 loc. Cătunul are mai puțin de 100 locuitori.

Unul sau mai multe sate alcătuiesc o comună rurală.

Intr'o comună se află cel puțin o biserică și o școală.

Satul, în care se află casa primăriei, se numește satul de reședință al comunei.

Dacă într'un sat sunt și prăvălii (dughene) și se țin și târguri dese, ia numirea de *târgușor* sau *târg*.

Dacă numărul de clădiri publice se mărește se construiesc case mari de cărămidă, se croesc strade drepte și populația se mărește, atunci târgul devine *oraș*.

Orașele sunt *urbe* sau *comune urbane*.

Mai multe comune la un loc fac o **plasă**. Comuna în care locuiește inspectorul comunal se chiamă *reședința plășii*.

Mai multe plăși, adunate una lângă alta, alcătuiesc un **județ**.

Orașul, în care șade prefectul, se numește capitala județului.

O adunare de mai multe județe formează, **Țara**.

Țara noastră se numește *România*. Ea este cârmuită de un singur om, adică de regele ajutat de mai mulți miniștrii, cari compun *guvernul*. Suveranul nostru este Regele Carol I.

Orașul în care șed cârmuitorii și guvernul, se numește **capitala țării**.

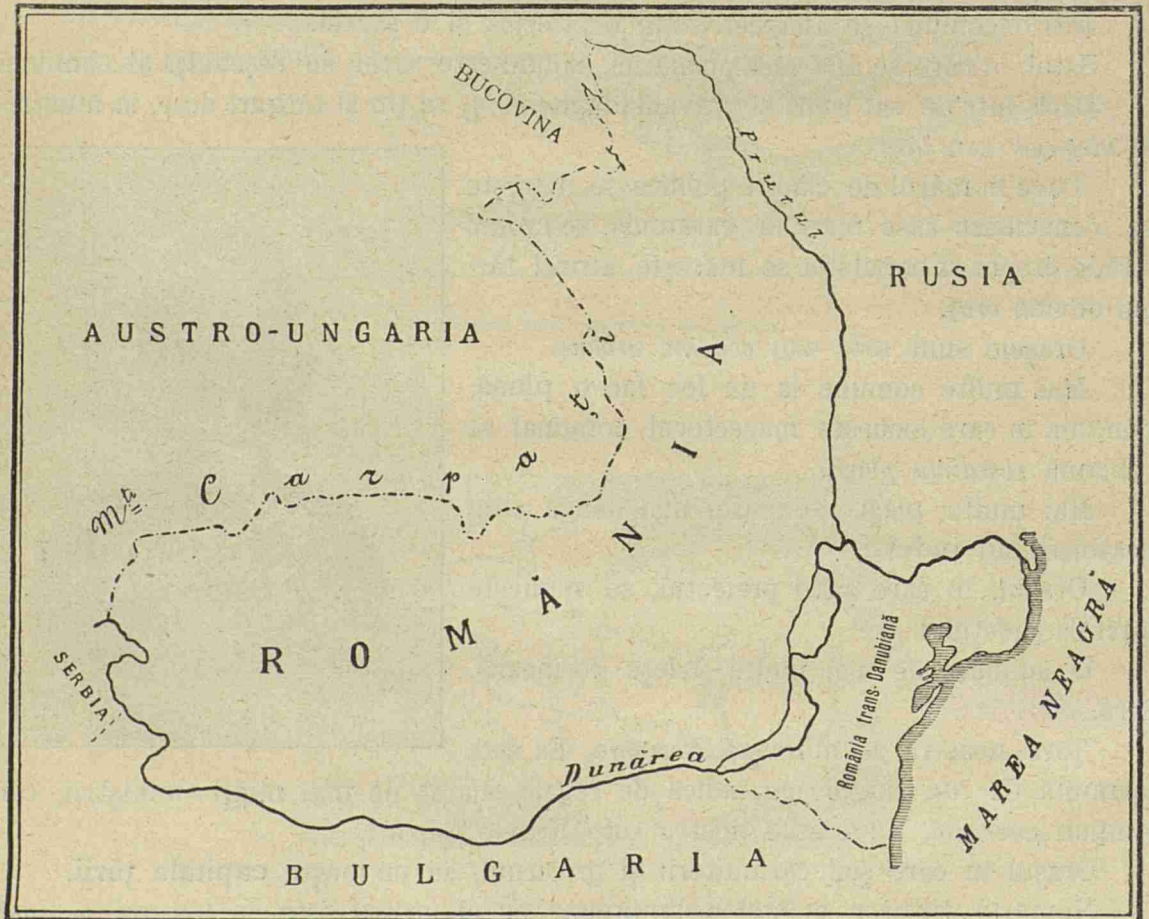
Numărul tuturor județelor dimpreună cu al nostru este de *trei-zeci și două*.

Aceste trei-zeci și două de județe alcătuiesc **Țara românească** sau **România**. România este, așa dar, de trei-zeci și două de ori mai mare decât județul nostru. Dacă vom alipi aceste 32 de județe, unul lângă altul și fiecare la locul său, vom căpăta forma țării noastre.



FORMA ȘI HOTARELE ȚĂRII

România are forma unui braț îndoit la cot.



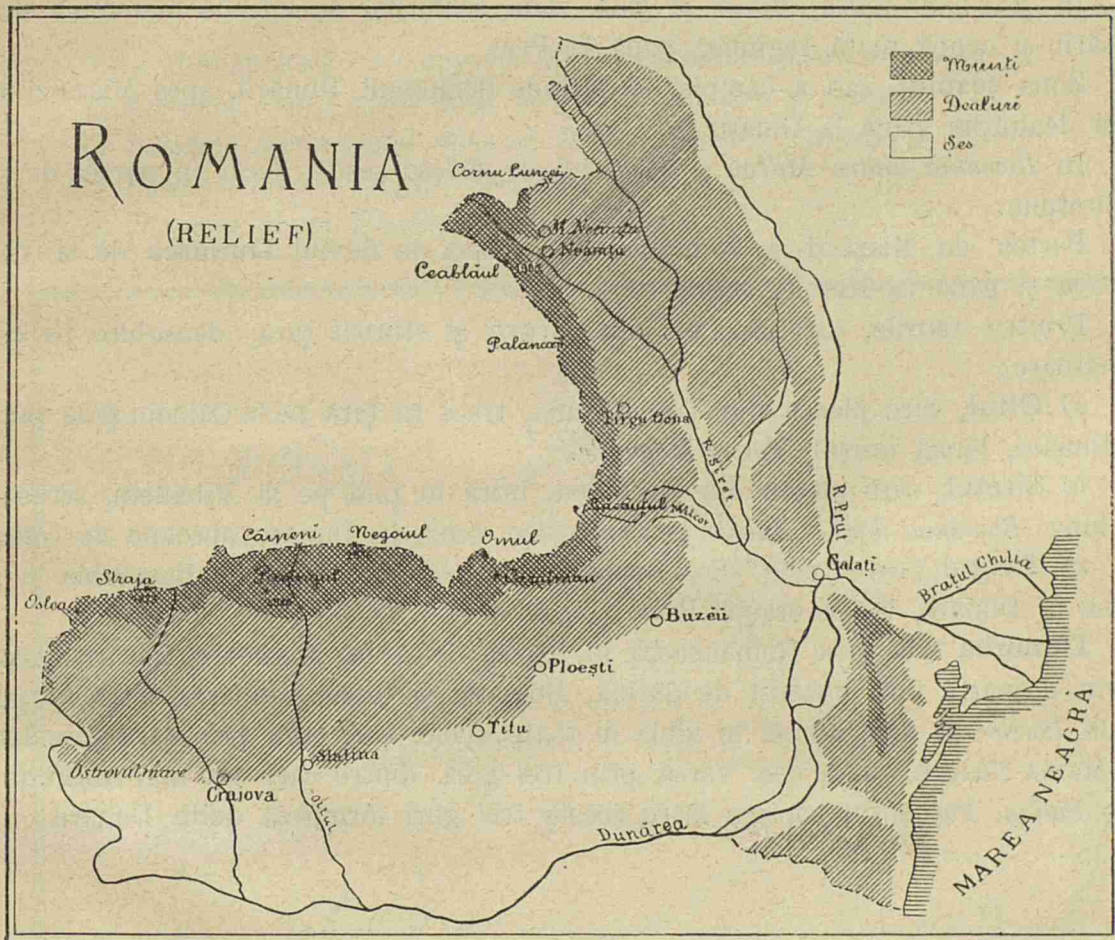
Munții Carpați despart țara noastră de Austro-Ungaria. Prutul și brațul Chilia, o despart de Rusia, iar Dunărea de Bulgaria și Sărbia.

Carpații, Prutul, brațul Chilia și Dunărea, sunt marginele *naturale* ale țării. Intre Moldova și Bucovina, precum și între Dobrogea și Bulgaria, marginile sunt *convenționale*, adică însemnate pe pământ de oameni, mai de obicei prin moșoroaie.

Dacă, înăuntrul acestui contur, ducem râul Olt și apa Milcovului, împărțim România în patru părți.

Aceste sunt: *România din dreapta Oltului*, *România dintre Olt și Milcov*, *România dintre Milcov și Prut* și *România dintre Dunăre și Marea Neagră*.

Partea cea mai însemnată a țării noastre o formează munții **Carpați**, cari se întind pe toată granița despre Austro-Ungaria. Această parte formează *zona muntoasă* a țării.



Ea se cuprinde între creasta Carpaților și o linie, care se întinde aproape paralel cu Carpații de la un capăt până la celalt al țării. Acea linie arată începutul dealurilor.

În zona munților întâlnim următoarele vârfuri mai înalte: *Negoiul*, *Parângul*, *Omul*, *Caraimanul*, *Ceahlăul* și *Piatra-Roșie*. *Negoiul* este vârful cel mai înalt din toate. *Ceahlăul* este cel mai înalt vârf din *România dintre Milcov și Prut*.

În munții Carpați se găsesc nouă trecători mai însemnate, pe unde oamenii trec din România în Austria. Acestea sunt: *Vârciorova, Păiuș, Căineni, Predeal Oituz, Palanca* sau *Ghîmeș, Tulgheș și Burdujeni-Îțcani*.

Pe la Vârciorova, Căineni, Predeal, Palanca și Burdujeni se trece și cu calea ferată; iar pe celelalte numai cu căruța.

Alături cu zona munților se întinde zona **dealurilor**, care încinge țara întregă ca un brâu, de la un capăt la celalt.

În România din dreapta și din stânga *Oltului*, de la Mehedinți și până la Brăila această zonă se află cuprinsă între zona munților și zona șesului, care ocupă toată partea de Miază-zi până la Dunăre.

În România dintre *Mîlcov și Prut*, zona dealurilor se întinde mai mult spre Răsărit și ocupă toată regiunea până la Prut.

Zona **șesului** sau a câmpiei se întinde dealungul Dunării, spre Miază-zi de zona dealurilor până la Galați.

În România dintre *Mîlcov și Prut*, nu se găsesc șesuri decât în partea de jos a Siretului.

Partea de Miază-zi a României este udată de fluviul **Dunărea** de la Vârciorova și până la Marea-Neagră.

Printre râurile, cari izvorăsc din Carpați și străbat țara, deosebim pe cele următoare:

a) **Oltul**, care pleacă din Transilvania, trece în țară pe la Căineni și se varsă în Dunăre, lângă orașul *Turnu-Măgurele*.

b) **Siretul**, care pleacă din Bucovina, intră în țară pe la Mihăileni, străbate în lung România dintre *Mîlcov și Prut* și se varsă în Dunăre aproape de *Galați*.

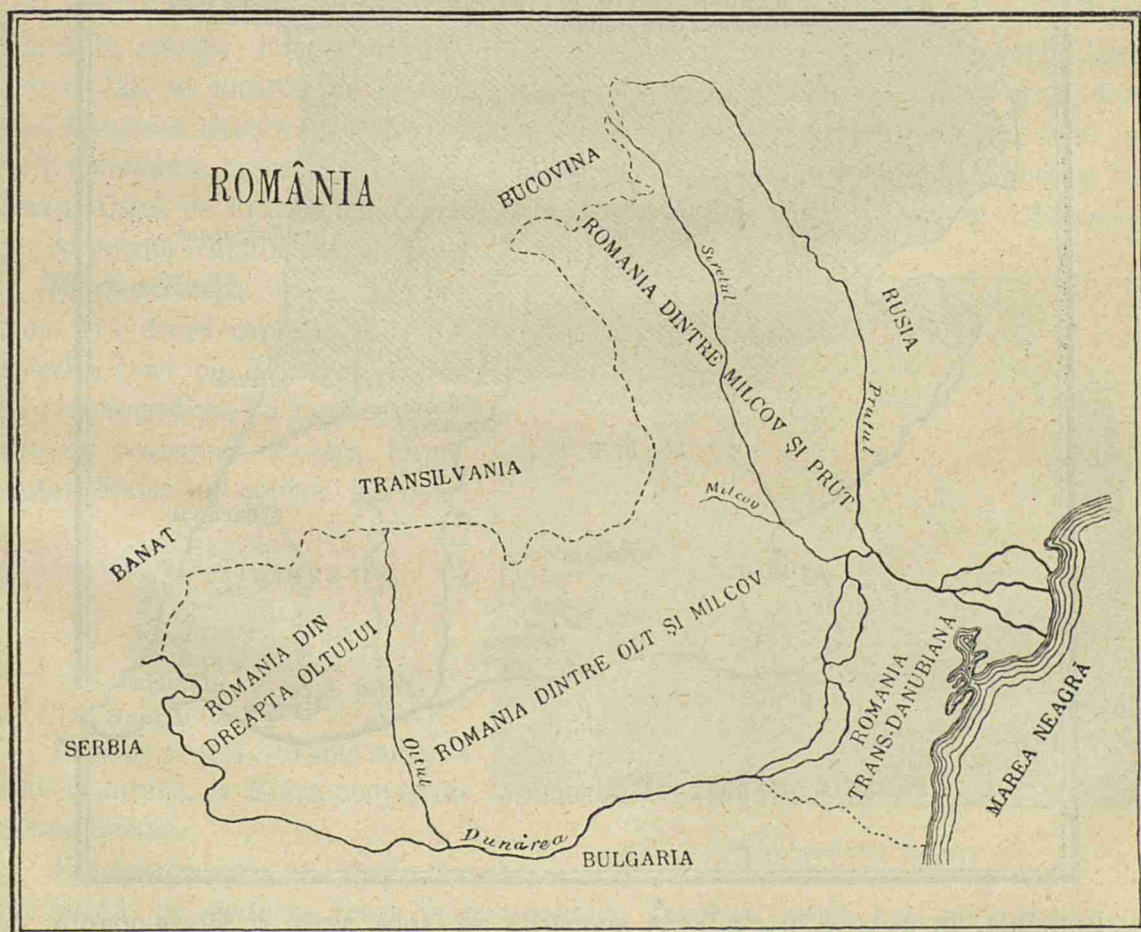
c) **Prutul**, care vine din Bucovina desparte România de Basarabia și se varsă în Dunăre, lângă orașul *Reni*.

Dunărea udă țara Românească în partea de Apus, Miază-zi și Răsărit. Acest fluviu desparte țara noastră de Sârbia, Bulgaria și Rusia. Dunărea intră în țară pe la *Porțile de fier*; adună în albia ei toate apele, cari curg prin țară și se duce la Marea-Neagră, unde se varsă prin trei guri, dintre cari cea mai însemnată este *Sulina*. Pământul coprins între aceste trei guri formează **delta** Dunării.

IMPARTIREA NATURALA A ROMANIEI

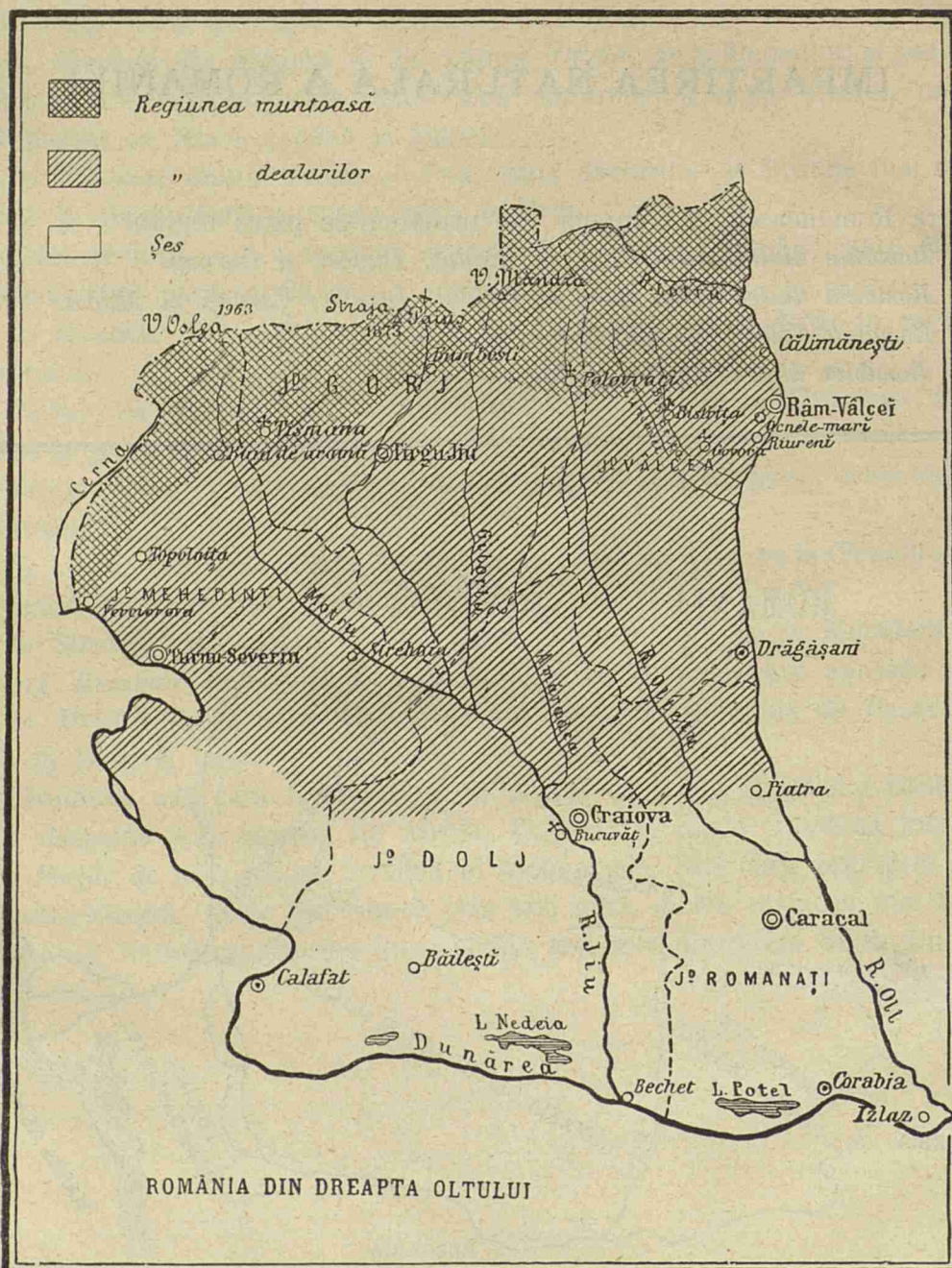
Țara Românească se compune din următoarele patru regiuni:

- România dintre malul drept al Oltului, Dunăre și Carpați.*
- România dintre malul stâng al Oltului, Dunăre, Carpați și Milcov.*
- România dintre Carpați, Milcov și Prut.*
- România dintre Dunăre și Marea Neagră.*



A) România din dreapta Oltului

Această parte a României este *mărginită* la Miază-noapte de lanțul munților Carpați, dela Vârciorova și până la Căineni; la Miază-zi de fluviul Dunărea, dela Vârciorova în jos până la gura Oltului; iar la Răsărit de râul Olt dela pasul Căineni și până la vărsarea sa în Dunăre.



România, în această parte, este acoperită în spre apus și Miază-noapte de

munții **Mehedințului**, cu vârful *Oslea*; munții **Vulcan**, cu vârful *Straja* și munții **Parângului**, cu vârful cel mai înalt *Mândra*.

Trecătorile cele mai însemnate din această regiune sunt: *Vârciorova*, pe unde merge calea ferată; *Lainici-Păiuș*, formată de râul Jiu, pe unde trece o șosea, și *Câineni*, formată de râul Olt, pe unde trece calea ferată.

Zona muntoasă din această regiune se întinde spre Miază-zi, până la o linie, care pleacă de la Vârciorova, trece pe la Miază-noapte de orașul Târgu-Jiu.

Din această linie spre Miază-zi de zona munților, se întinde *zona dealurilor*, până în linia șesului, care începe dela Ostrovul mare din Dunăre și trece pe la Miază-zi de Craiova și de Piatra-Olt.

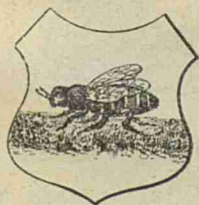
Partea care se întinde spre Miază-zi de această linie și până la Dunăre este *zona șesului*. **Dunărea** udă această parte la Apus și Miază-zi, dela Vârciorova și până la gura Oltului. Ea învâluie în cursul său mai multe insule mari, precum: *Corbu*, *Ostrovul mare* și altele mai mici.

Dealungul Dunării, se află mai multe lacuri mari ca: *Nedeia*, *Potelul* și altele

Din Munții Carpați se deschide spre Miază-zi *valea Jiului*, prin care curg. apele acestui râu. **Jiul** vine din Transilvania, trece în țară pe la valea Lainici-Păiuș. El lasă în stânga orașele Târgu-Jiu și Craiova și se aruncă în Dunăre lângă Bechet. Jiul se încarcă pe dreapta cu *Motrul*, iar pe stânga cu *Gilotrul* și cu *Amaradia*. Marginea despre Răsărit a regiunii o formează râul **Olt**. Acest râu vine tot din Transilvania, trece în țară pe la *Câineni*, și udă pe dreapta județele Vâlcea și Romanai. Oltul se încarcă cu *Oltețul*, care udă județele Gorj, Vâlcea și Romanai.

Acise află următoarele județe:¹⁾

Mehedinți, în partea de Apus. Are drept capitală **Turnu-Severin**, port pe Dunăre. Aci se văd urmele podului lui Traian, construit cu ocaziunea trecerii împăratului Traian în contra Dacilor.



Baia de aramă, un mic oraș așezat în munți, la Miază-noapte de Turnu-Severin.

Vârciorova este o stație de cale ferată, pe unde se trece în țara vecină. *Topolnița* și *Strehaia* sunt mănăstiri.



Ruinele podului Traian

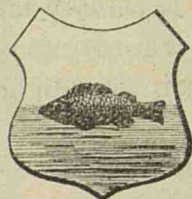
¹⁾ Se va reduce împărțirea în județe numai la indicarea Capitalelor și a pozițiunii lor.

Gorj, spre Răsărit de Mehedinți. Capitala **Târgu-Jiu**, oraș așezat pe râul Jiu.



Tismana și *Polovraci* sunt mănăstiri.

Dolj, așezat în par-



tea de Miază-zi. Este cel mai mare județ din Oltenia. Are

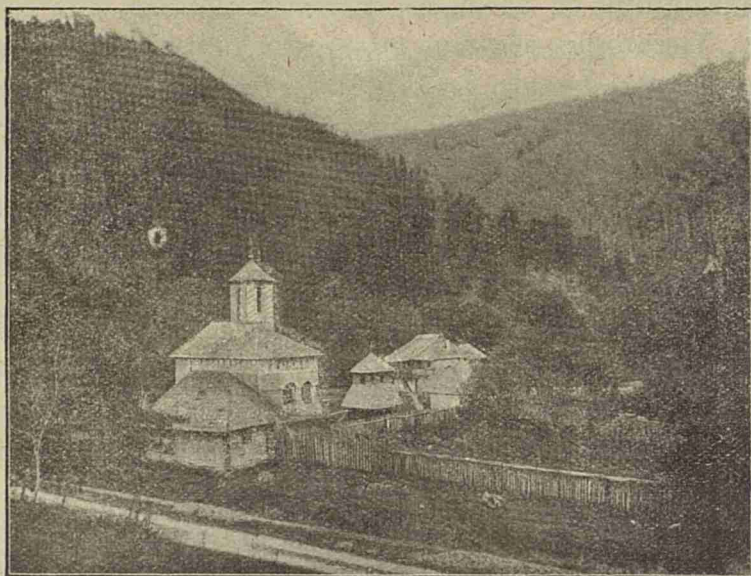
drept capitală **Craiova**, situată în apropiere de Jiu. *Calafat* e port la Dunăre. Această localitate este renumită prin luptele vitejești, ce s'au dat de Români în timpul rezelului pentru independență. *Bucovățul*, mănăstire pe dreapta Jiului, fabrică de pielărie.

Băilești este cea mai mare comună rurală din Oltenia.

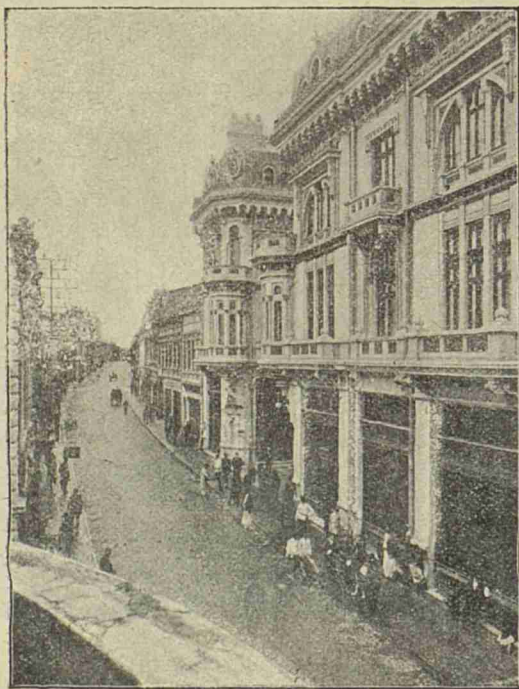
Vâlcea, spre Răsărit de Gorj.



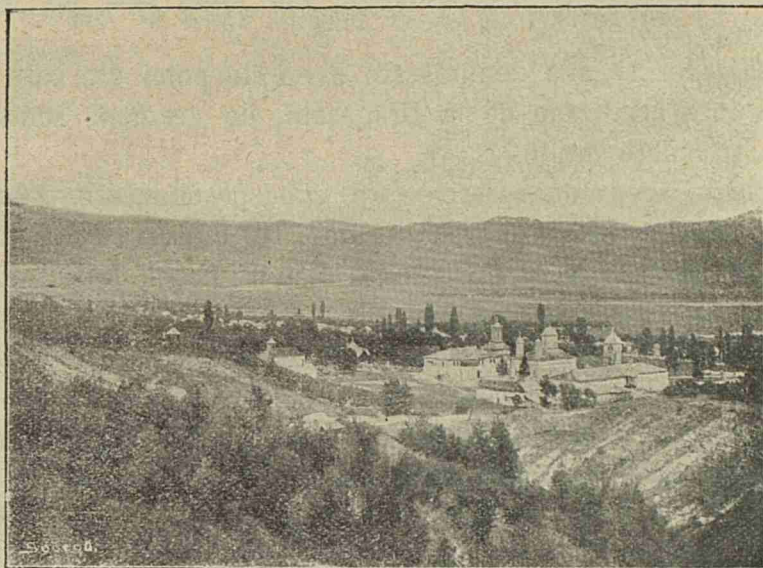
Capitala **Râmnicul-Vâlcei**, așezat pe Olt. *Drăgășanii*, târg mare de vinuri, *Bistrița*, *Horez* și *Cozia*, mănăstiri. *Râureni*, este un loc aproape de Râmnic, unde se ține un mare târg la 8 Septembrie. *Călimănești* pe Olt și *Govora* băi.



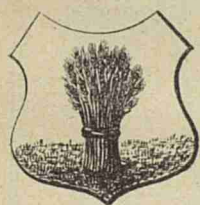
Schitu Lainici, Gorj.



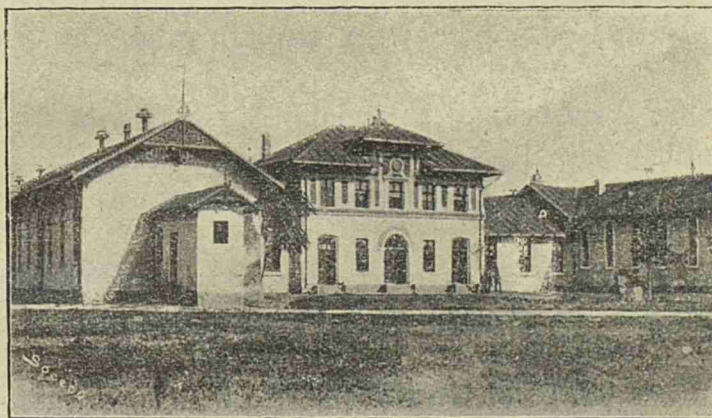
Vedere din Craiova.



Vedere din R.-Vâlcea.



Romanați. Așezat spre Răsărit de Dolj. Capitala Caracal. *Corabia*, port la Dunăre.



Spitalul central din Caracal.

Producțiunile acestei regiuni se deosebesc după zone. În zona munților oamenii se ocupă mai mult cu pășunatul oilor. Pe aci se găsesc păduri întinse de

brad. Tot pe aci se găsec și ape minerale cum sunt cele de la Călimănești, Olănești, Govora și altele.

În zona dealurilor se află nenumărate livezi de pomi din care se face țuica, precum și viile, în special cele de la Drăgășani; de asemeni semănături de orz și ovăz precum și fânețe multe.

În zona șesului se produc: cereale, ca grâu, porumb, orz, ovăz și mei, plante ca în și cânepă, precum și tot felul de legume. Tutunul se cultivă în multe locuri. Din Dunare și din lacurile alăturate se scoate mult pește. Locuitori se mai ocupă mult și cu creșterea vitelor ca boi, cai, oi, etc.

Orașul cel mai mare din România din dreapta Oltului este **Craiova**. (40.000 loc.). Altă dată a fost capitala acestui ținut, când se cheama Banatul Olteniei. Al doilea după Craiova vine **Turnu-Severin**, cel mai mare port din această parte a României. Vine apoi pe rând *Calafatul* și *Corabia*, porturi mai mici pe Dunăre.

România dintre Olt și Milcov

Această regiune se coprinde între Carpați, râul Olt, Dunăre și râul Milcov.

Toată partea de Miază-noapte a regiunii este acoperită de lanțul **Carpaților**, care se întinde spre Răsărit până la muntele Giurgea.

România dintre Milcov și Olt se împarte în următoarele trei zone: *muntoasă*, *deluroasă* și *șeasă*.

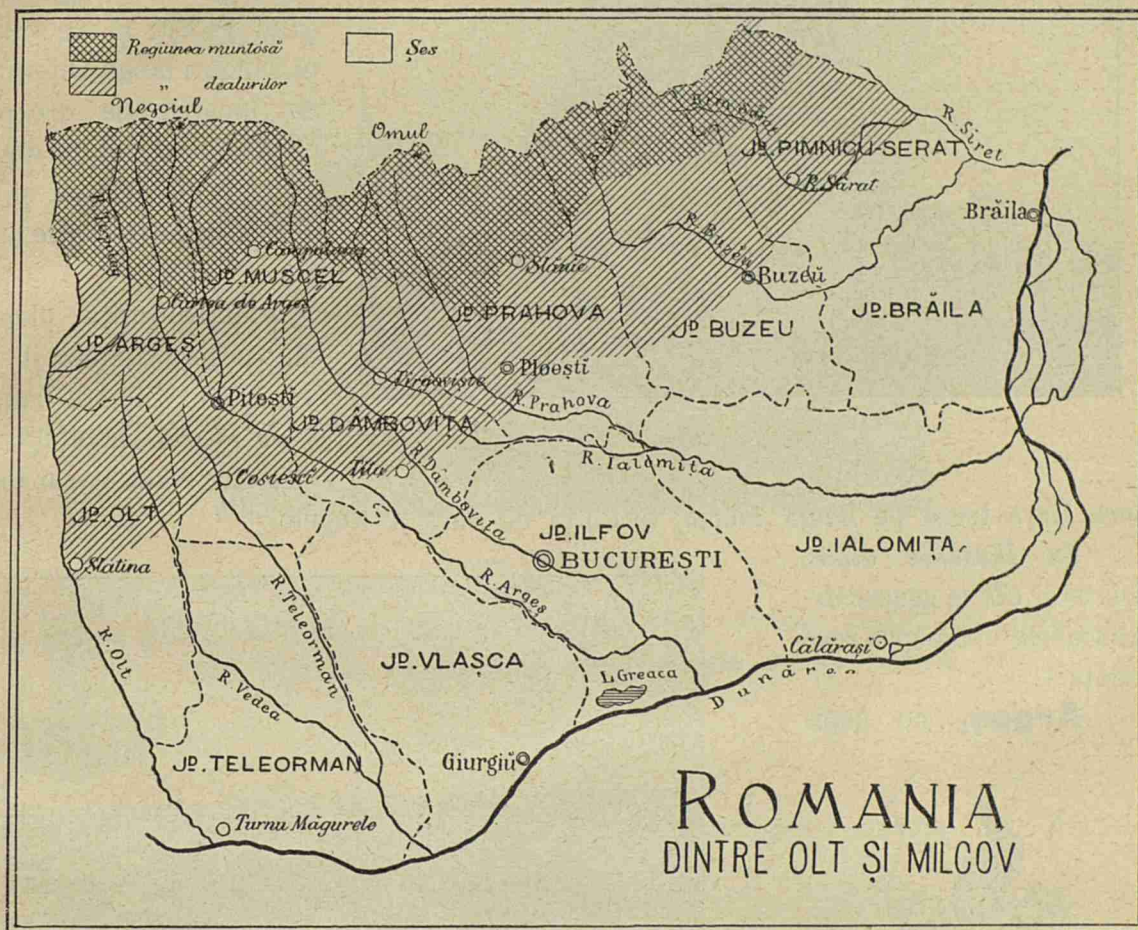
Zona *muntoasă* se întinde de la coama munților, spre Miază-zi, până în linia care trece prin Curtea de Argeș, Câmpu-lung, Slănic și unirea Buzăului cu Bâsca mare.

Munții din această zonă se compun din următoarele trei rumuri:

Făgărașul, cu vârful *Negoiul*; munții **Bârsei**, cu vârfurile *Omul* și *Carai-manul*; și munții **Buzăului**, cu vârful *Penteleul*.

În această zonă sunt două trecători mai principale: trecătoarea *Bran* (județul Muscel) pe unde se umblă cu căruța și trecătoarea *Predeal*, pe unde trece și calea ferată.

Spre Miază-zi de zona munților se întinde *zona dealurilor*, până în linia șesului, care pleacă de lângă Slatina, trece pe la Costești, Titu, Ploești, Buzău și Râmnicu-Sărat.

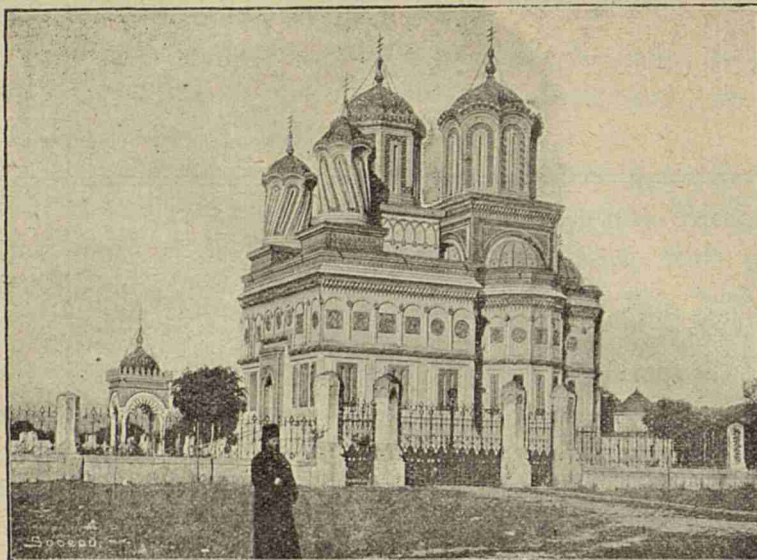


Din această linie și până la Dunăre și Siret se întinde *zona șesului* sau a câmpiei.

De-a-lungul Dunării se află lacurile *Suhaia*: în județul Teleorman, *Balta Mair* în Vlașca, *Greaca* în Ilfov și *Călărăși* în județul Ialomița.

Intre brațul *Borcea* și Dunăre se află cuprinsă marea insulă numită *Balta*; iar mai spre Miază-noapte se află insulele *Popa* și *Bregoluiul*, toate învăluite de brațele Dunării, care se întrunesc cam în dreptul orașului Brăila.

Principalele văi din această parte a țării sunt:



Curtea de Argeș

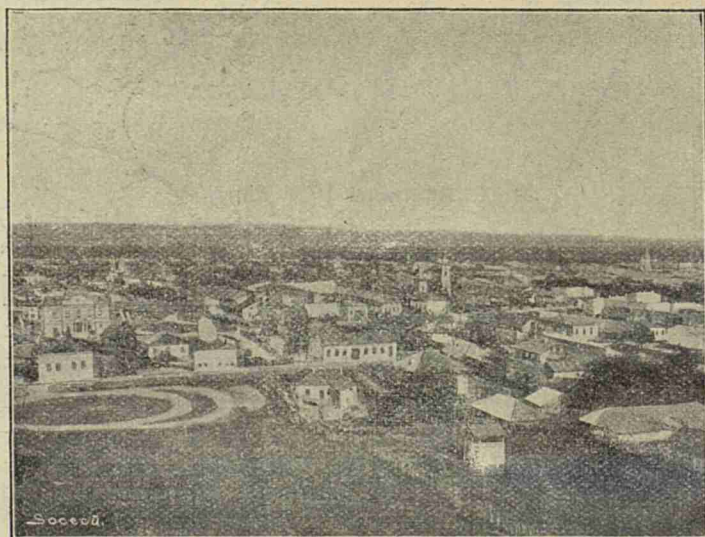
hova, care trece pe lângă *Sinaia*, locuința de vară a Regelui.

In România dintre Milcov și Olt se găsesc următoarele două-spre-zece județe¹⁾:

Argeș, cu capi-



tala **Pitești**. Orașul *Curtea de Argeș*, este renumit prin frumoasa mănăstire clădită de Neagoe Basarab.



Orașul Pitești

a) **Vedea**, unită cu **Teleormanul**, care străbat județul Teleorman.

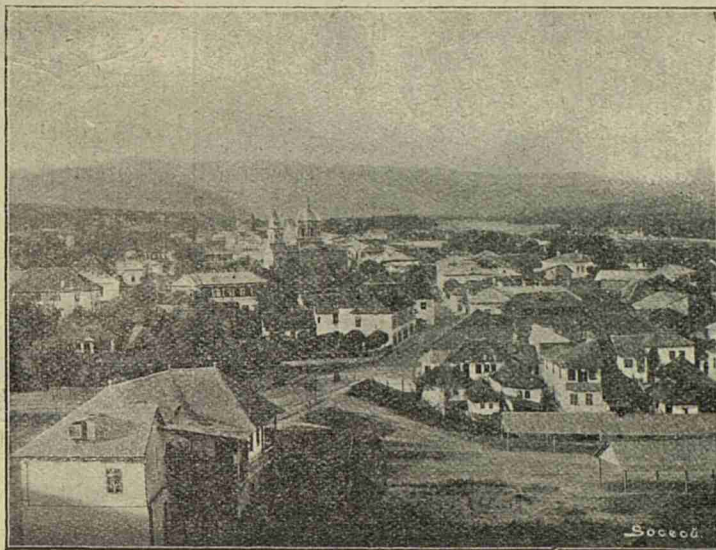
b) **Argeșul**, care trece pe la stânga orașului Pitești și se varsă în Dunăre lângă Oltenița. Se încarcă pe dreapta cu *Neajlovul*; iar pe stânga cu râul *Domnei* și cu *Dâmbovița*, care trece prin București.

c) **Ialomița** pleacă din munții Bârsei și se varsă în Dunăre lângă *Piua-Pietrei*. Ialomița se încarcă pe stânga cu *Pra-*

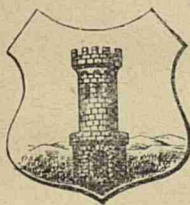
¹⁾ Descripția județelor se va reduce la indicarea pozițiunii lor și a capitalelor lor. Toate localitățile vor fi semnate în văile descrise cu partea lor caracteristică.



Muscel, cu capitala **Câmpu-Lung**. Orașul în care a descălecat Radu-Negru. *Nămăești*, mănăstire. *Rucăr* este comună rurală importantă prin pozițiunea sa frumoasă și aerul său curat.



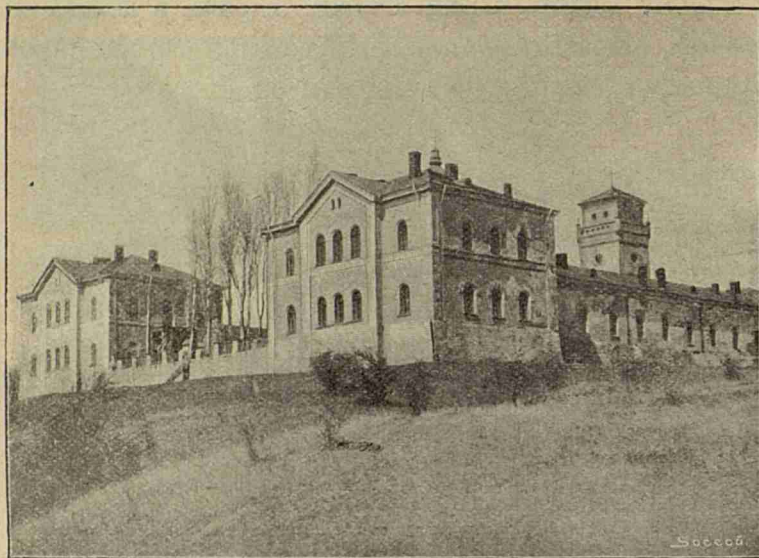
Orașul Câmpu-Lung



Oltul, cu capitala **Slatina**, oraș foarte vechiu. În apropiere se află mănăstirea *Strihăreț*, cu o școală de agricultură.



Palatul Administrativ din Slatina



Mănăstirea Dealului. Târgoviște

și Radu cel mare. *Pucioasa*, cu ape minerale. *Finta* loc însemnat în istorie pentru învingerea lui Vasile Lupu de către Matei Basarab.

Dâmbovița, cu capitala **Târgoviște**, care a fost mai înainte capitala Munteniei. Acest



oraș este astăzi renumit prin ruinele sale, cari ne amintesc vechile palate ale Basarabilor.

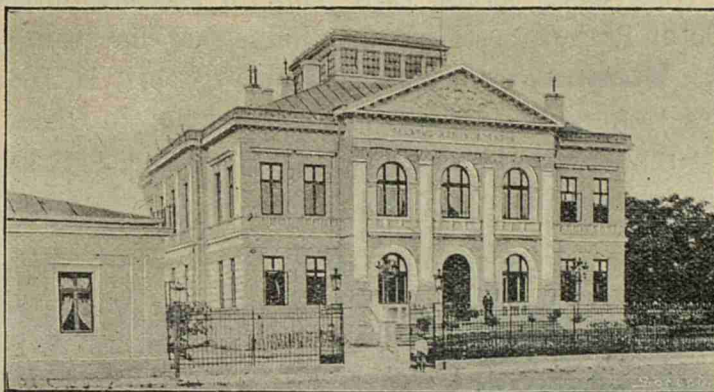
Găești, comună urbană. Se mai află mănăstirile: *Golgota*, *Vișorâta* și *Mănăstirea Dealului*, unde se află capetele lui Mihai Viteazul



Turnul Chindia. Târgoviște



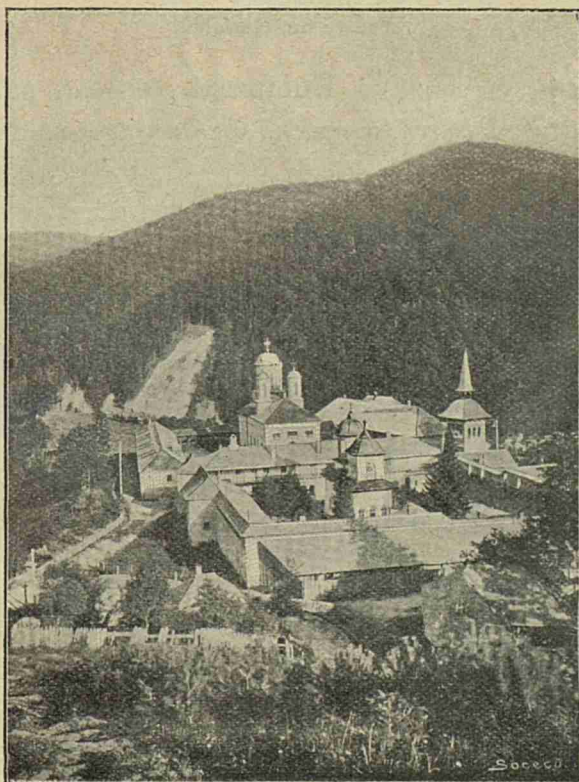
Teleorman, cu capitala **Turnu-Măgurele**, port la Dunăre *Alexandria* este cel mai mare oraș din județ. *Zimnicea*, mic port la Dunăre. *Roșiorii-de-Vede*, oraș zidit pe timpul lui Mihai.



Palatul Administrativ. T.-Măgurele



Prahova, cu capitala **Ploiești**. *Câmpina*, *Văleni*, *Bucovu*, *Slănic*, *Urlați* și *Filipești de Târg*, sunt toate comune urbane. *Sinaia* pe râul Prahova, comună urbană și reședința de vară a Regelui. *Azuga*, mai la Nord, are o fabrică de sticlărie, alta de bere și o altă de postavuri. Aci se fabrică de asemenea și brânzeturi.



Mănăstirea Sinaia (Pahova)

Slănic și Telega cu saline.

Bușteni sat foarte frumos în munți. Are o fabrică de hârtie.

Predeal este o localitate în munții Prahovei, cunoscută ca trecătoare în Transilvania. Pe aci trece calea ferată, care pune în legătură directă România cu Transilvania. Județul Prahova este cel mai industrios din toată țara.



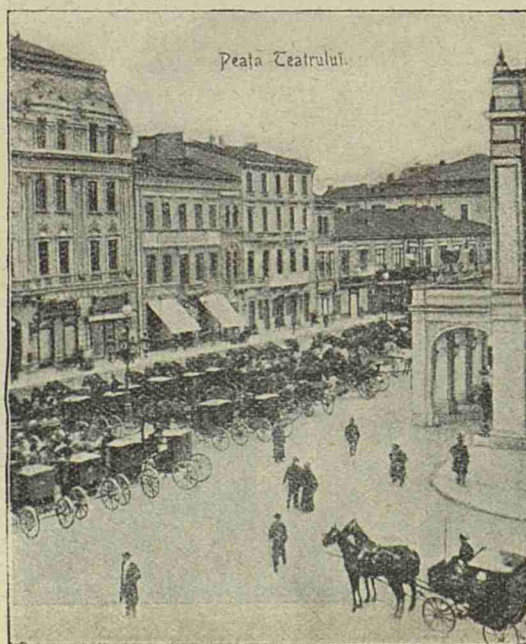
Vlașca, cu capitala **Giurgiu**, port la Dunăre. *Călugăreni*, așezat aproape de confluența Neajlovului cu Glavaciocul, este un sat renumit, unde Mihai Viteazul a bătut îngrozitor pe Turci, comandați de *Sinan Pașa*.



Vedere din Giurgiu



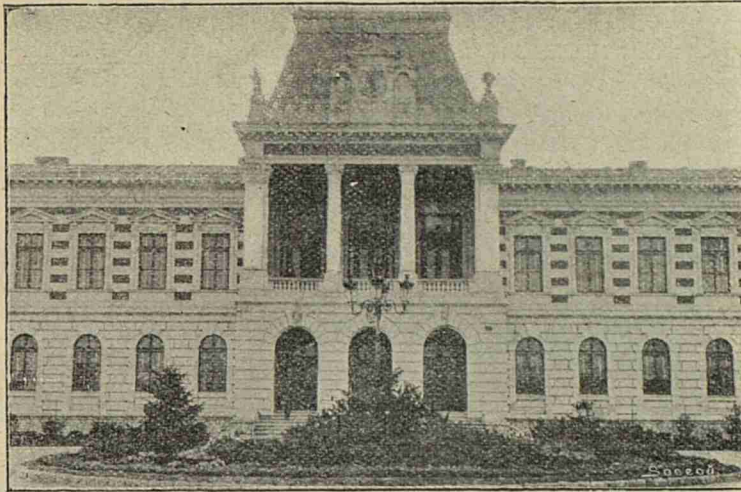
Ilfov, cu capitala **București**. *Ottenița* port la Dunăre. *Țigănești*, *Znagov*, *Pasărea*, *Cernica*, *Căldurășani*, sunt mănăstiri.



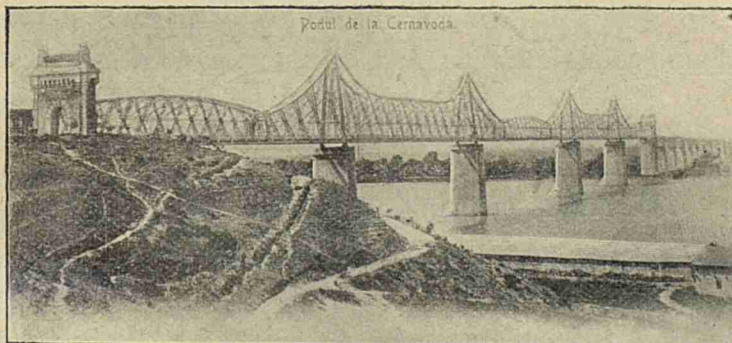


Ialomița, cu capitala **Călărași**, port la Dunăre. *Urziceni* și *Slobazia*, sunt târguri. *Piua-Pietrei* mic port pe Dunăre la îmbucătura Ialomiței.

La *Fetești* începe marele și frumosul pod de peste Dunăre, cel mai lung pod din lumea întreagă.



Palatul Administrativ din Călărași



Podul de la Fetești-Cernavodă



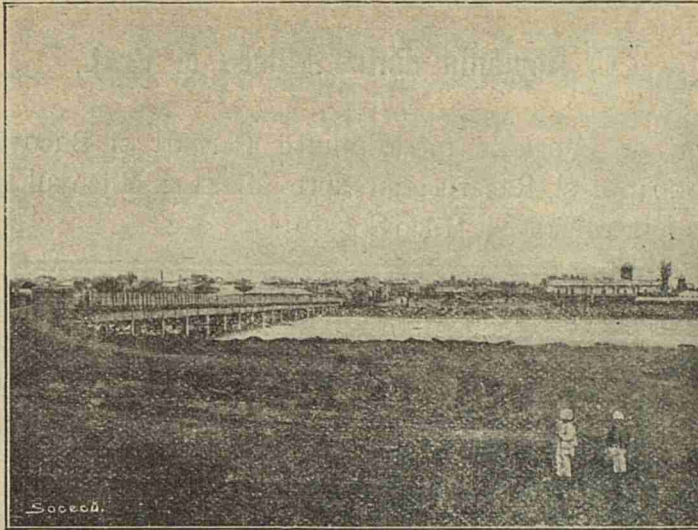
Buzău, cu capitala **Buzău**. *Mizil* comună urbană și târg. *Ulmeni*, este renumit pentru fabricarea coniacului. La *Monteoru* se scoate din pământ multă păcură. *Ciolan*, *Rătești*, *Găvanele*, *Nifon* și *Vintilă Vodă*, mănăstiri. *Sărata* și *Meledic* ape minerale.



Vedere din orașul Buzău



Brăila, cu capitala **Brăila**, cel mai mare port pe Dunăre. *Lacul-Sărat*, renumit pentru apele sale minerale.



Orașul R.-Sărat



Râmnicul-Sărat, cu capitala **Râmnicul-Sărat**. *Plăinești*, târg important. *Poiana Mărului, Rogozu, Dălhăuți și Cotești*, mănăstiri.

În zona munților României dintre Olt și Milcov se exploatează pădurile și se fabrică brânzeturi. Cele dela Penteleu și Azuga sunt renumite. Locuitorii se ocupă mai cu seamă cu creșterea oilor. În această zonă se exploatează și minerale ca sare, păcură și altele.

Tot în această parte a țării se mai găsesc și ape minerale foarte căutate, cum sunt și cele dela Pucioasa, Slânic și Sărata.

Prin regiunea dealurilor se cultivă mai cu seamă porumbul, vița și livezile sau siliștile de pruni, din care se face țuica.

Locuitorii din zona șesurilor sunt mai toți plugari. În această zonă se produce în mare cantitate porumbul, apoi grâul, orzul, ovăzul, rapița și meiul. În fine cânepa, in și tutun precum și tot felul de plante și legume.

Creșterea vitelor, adică păstoria, este una din ocupațiunile de căpetenie ale locuitorilor.

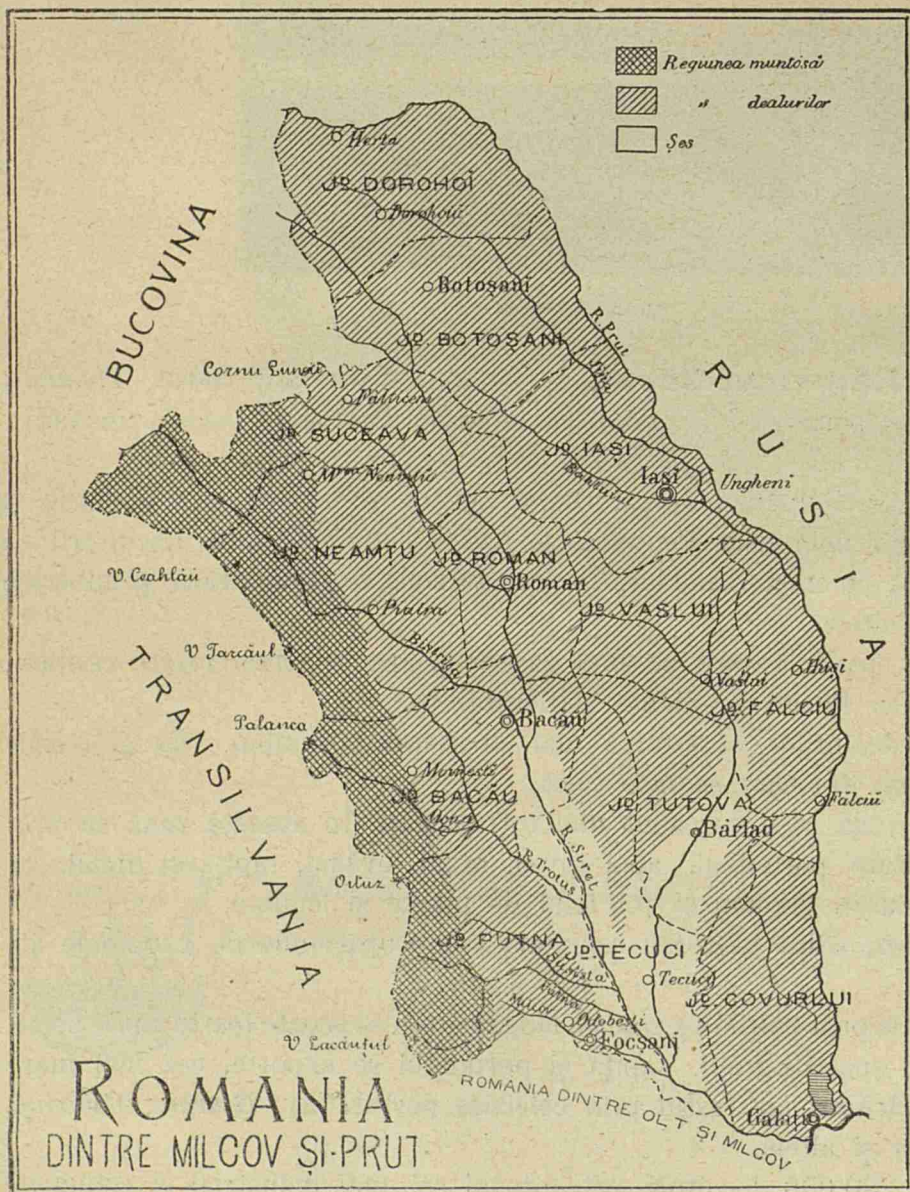
Din Dunăre și de prin bălțile așezate pe lângă dânsa, se scoate foarte mult pește.

Cerealele și în special grâul, rapița și porumbul se exportă, cea mai mare parte prin portul **Brăila**; iar restul prin celelalte porturi ca: *Giurgiu, Călărași, T.-Măgurele, Oltenița* și altele.

București cu 280.000 locuitori, este orașul cel mai industrial și comercial din România. Alte orașe importante sunt: **Ploești**, așezat pe drumul spre Predeal, *Buzău, Pitești, Târgoviște*, etc.

C) România dintre Milcov și Prut

Ținutul acesta se cuprinde între munții Carpați și Bucovina spre Apus ; Prutul spre Miază-noapte și Răsărit ; iar spre Miază-zi Milcovul și Siretul o desparte de România dintre Olt și Milcov.



În spre Apusul acestei părți de țară sunt munții **Carpați**, cari încep cu șirul *Vrancei* la Sud, se urmează spre Nord cu șirurile *Oituzului*, *Tarcăului* și *Hangului* și sfârșește cu munții *Dornei* la Nord. În munții *Hangului* se găsește cel mai înalt munte din Moldova, care se numește *Ceahlăul*.

Zona muntoasă a acestei regiuni se află spre Apus. Ea începe din creasta *Carpaților* și se povârnește spre Răsărit. O linie, care ar pleca din culmea muntelui *Giurgea* și ar trece pe la *Târgu-Ocna*, *Moinești*, *Piatra*

și *Mănăstirea Neamțu* o mărginește spre partea de Est.

Munții României dintre Milcov și Prut sunt : munții *Vrancei* cu vârful *Giurgea*, munții *Oituzului* cu vârful *Șandru mare*; munții *Tarcăului* cu vârful *Tarcăul*; munții

Hangului cu vârful *Ceahlăul*, cel mai înalt munte din Moldova și munții *Dornei* și ai *Bistriței* cu vârful *Rărăul* la granița despre Bucovina.

Trecătorile din acești munți sunt: *Oituzul* cea mai importantă. Vin apoi: *Palanca*, formată de *Trotuș*; *Bistricioara*, formată de râul *Bistricioara*; *Cornuluncei*, format de Moldova și *Ițcani-Burdujeni* la intrarea Sucevei. Pe la *Palanca* și *Burdujeni* trece calea ferată.

Zona dealurilor ocupă tot restul regiunii dela zona munților și până la *Prut*, cu deosebire numai că dealurile dintre *Siret* și *Prut* sunt mai mici decât cele din dreapta *Siretului*. Fiindcă *România dintre Milcov și Prut* toată este deluroasă, nu se găsește șesuri decât pe valea *Siretului*, aproape de gura sa, și prea puține aproape de confluența *Bârladului*.

Prin această parte a țării noastre curg râurile: **Siretul**, care pornește din Bucovina, trece în Moldova pe la *Mihăileni*, o străbate dela *Miază-noapte* spre *Miază-zi* și se varsă în *Dunăre* mai jos de *Galați*. *Siretul* se încarcă pe dreapta cu *Moldova*, *Bistrița*, *Trotuș*, *Putna* împreună cu *Milcovul*, *Râmnicu-Sărat* și *Buzăul*. Pe stânga, *Siretul* primește numai pe *Bârlad*.

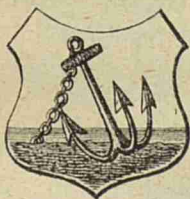
Prutul mărginește regiunea dela *Boian* și până la *Reni*. Se încarcă pe dreapta cu *Jijia*.

Intre *Galați* și *Reni*, pe marginea *Prutului*, se află marele lac *Brateș* ¹⁾.

Județele cari compun *România dintre Milcov și Prut* sunt cele următoare:



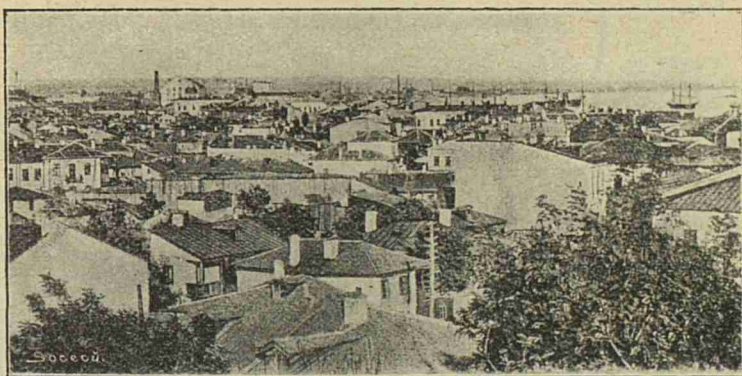
Putna, cu capitala **Focșani**, situat pe *Milcov*. *Adjud* comună urbană și târg. *Odobești* și *Panciu* sunt localități însemnate pentru producțiunea vinului. La *Sascut* este fabrică de zahăr.



Covurlui, cu capitala **Galați**, așezat pe *Dunăre*. Este un mare port pe *Dunăre*.

Pechea, spre *Miază-noapte*, este târg.

Portul *Galați* este unul din orașele cele mai vechi ale țării. Aici își are reședința comisiunea *dunăreană*, care regulează bunul mers al vapoarelor pe *Dunăre*.

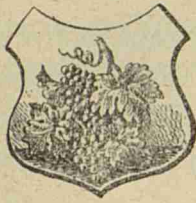


Vedere din Galați

¹⁾ Impărțirea administrativă se va reduce la indicarea județelor cu capitalele lor, iar localitățile se vor dispensa de noțiunile de geografie fizică a regiunii.

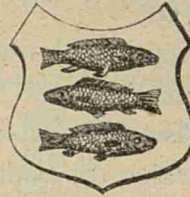
În portul Galați se depun mai toate cerealele din Moldova, făinurile și toate celelalte produse, destinate la export. De asemenea mari cantități de lemne de lucru.

Din acest port pornesc mare parte din vapoarele, cari merg spre porturile străinătății.



Tecuciu, cu capitala **Tecuciu**.

Nicoarești este însemnat pentru vinurile ce produce.



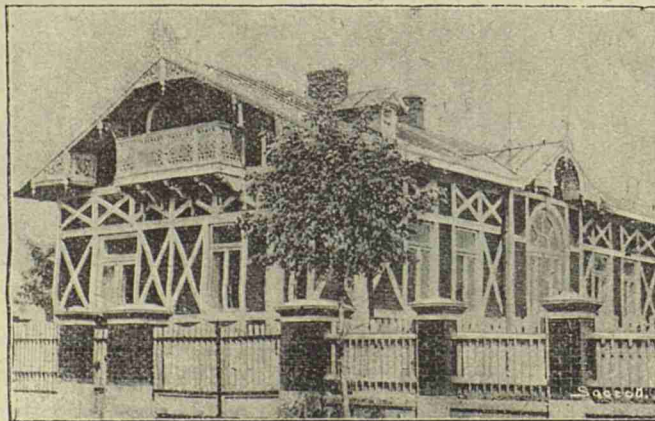
Tutova, cu capitala **Bârlad**, așezat pe râul Bârlad. *Murgeni*, *Pucești* și *Plopana* sunt târguri.



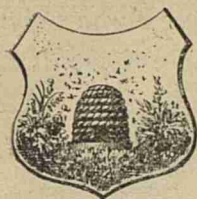
Strada principală Bârlad



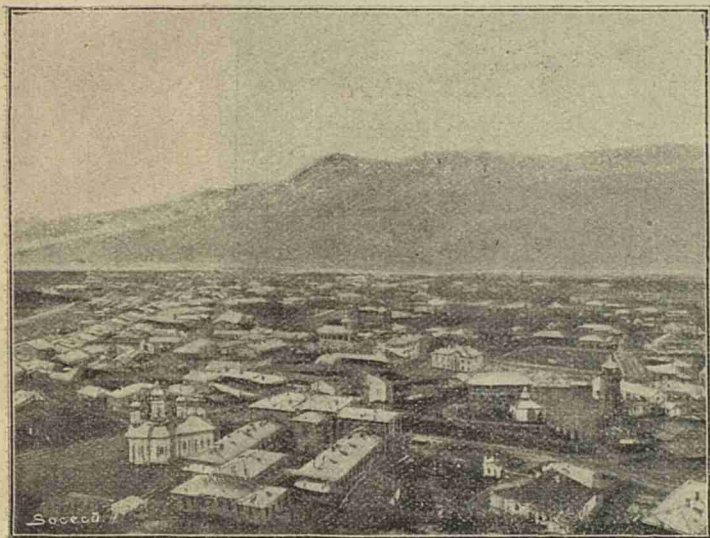
Fălciu, cu capitala **Huși**. Orașul *Fălciu* pe Prut. *Răducăneni* și *Docolina* târguri. *Stănilești*, loc însemnat în istorie printr'o luptă dată între Romani uniți cu Rușii în contra Turcilor.



Clădire din Huși

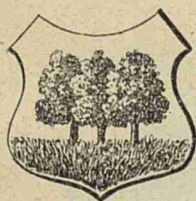


Vaslui, cu capitala **Vaslui**, așezat la unirea pârâului Vaslui cu Bârlad. *Negrești* este târgul cel mai important. *Racova* este o localitate renumită printr'o victorioasă bătălie a lui Ștefan cel Mare în contra Turcilor.



Orașul Piatra Neamț

Suceava, cu capitala **Fălticeni**. Aci se face un



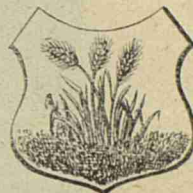
mare târg în ziua de Sfântu Ilie. *Baia de Soci* însemnată pentru una din victoriile lui Ștefan cel Mare.

Neamțu, cu capitala **Piatra pe Bistrița**.



Târgu-Neamțului, așezat spre Miază-noapte. *Bălătești*, localitate cunoscută prin izvoarele sale de ape minerale.

Roman, cu capitala **Roman**, zidit acum vre-o 400

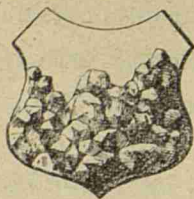


de ani de către Roman-Vodă Domnul Moldovei.

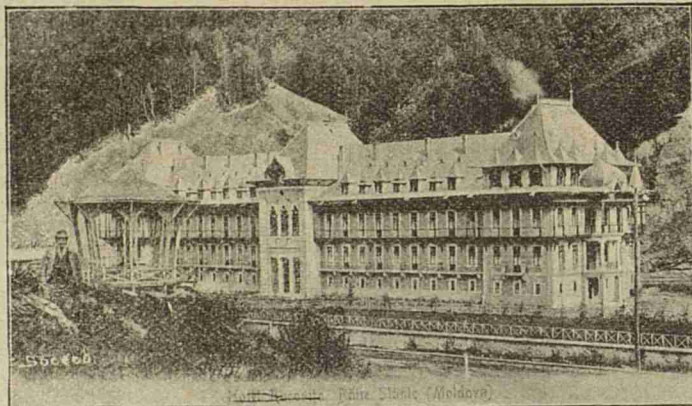
Strunga cu ape minerale. *Mircești*, cu o luncă frumoasă, este un sat unde se găsește casa lui Vasile Alexandri și unde a fost înmormântat acest mare poet al nostru.



Mânăstirea Războeni jud. Neamț



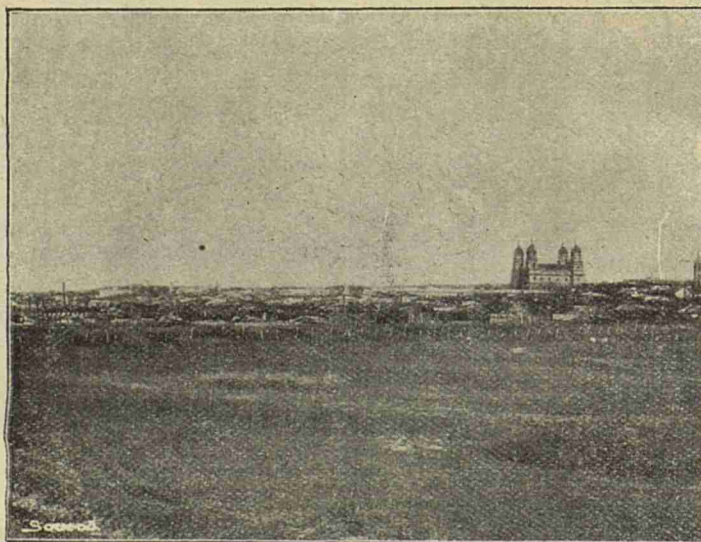
Bacău, cu capitala **Bacău**, pe dreapta Bistriței. *Târgu-Ocnă* este însemnat pentru minele de sare. Județul Bacău este cel mai muntos din România.



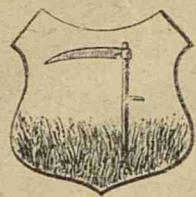
Vedere din Slănic



Iași, cu capitala **Iași**, fosta capitală a Moldovei până la anul 1859, când s'au unit cele două țări. *Târgu-Frumos*, *Podul-Iloaiei*, târguri cu cale ferată *Ungheni*, pe Prut, punct de trecere în Basarabia. *Socola*, *Cetățuia*, *Galata* și altele sunt mănăstiri.



Orașul Iași



Botoșani, cu capitala **Botoșani**. *Hârlău* este însemnat pentru facerea pietrelor de moară. *Burdujeni* este un târg și o trecătoare în Bucovina. *Ștefănești* târg pe Prut.



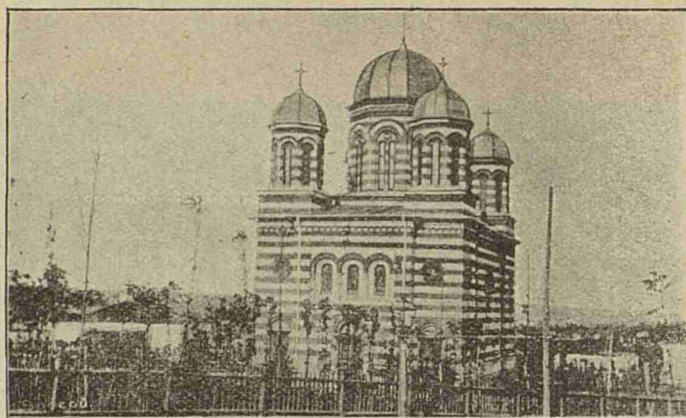
Orașul Botoșani



Dorohoiu, cu capitala **Dorohoiu**, așezat pe Jijia. *Mihăileni* lângă Siret, este târg și trecătoare în Bucovina.



Palatul Administrativ din Jud. Dorohoi



Catedrala din Dorohoi

În zona muntoasă se exploatează, mai cu seamă pădurile. Se extrage apoi multă sare, păcură și cărbuni, mai ales din județul Bacău.

Tot în această zonă se află apele minerale de la Slănic, Bălțătești și altele.

Producțiunile acestei regiuni sunt: În zona dealurilor, care acoperă mai tot restul regiunii, se cultivă vița și grânele. Grâul se seamănă mai cu seamă prin partea de Mieză-noapte și pe luncile râurilor dintre Siret și Prut.

Mai pretutindeni în această zonă se fabrică spirt de bucate (cereale).

Iași, cu 95.000 locuitori; a fost capitala României dintre Milcov și Prut până acum vre-o 40 ani când s'au unit cele două țări române. **Galați**, este cel mai mare port pe Dunăre, nu departe de gura Siretului. **Botoșani**, este un oraș comercial, situat într'o regiune roditoare în grâne și fânețe. Grânele din Botoșani sunt renumite. **Focșani**, așezat pe Milcov, este un oraș important la marginea de odinioară dintre Moldov și Muntenia, cele două principate românești, unite azi într'o singură țară.

D) România de peste Dunăre

Ținutul cuprins între Dunăre, brațul Chilia, țărmul Mării Negre și Bulgaria formează regiunea *României de peste Dunăre* sau *Dobrogea*.

Această regiune se împarte în două:



Partea despre Miază-noapte, cuprinsă între brațele Dunărei, Chilia, Sulina și Sfântu Gheorghe, precum și ținutul acoperit de lacurile Razelm, Goloviștea, Smeica și Sinoia, formează ceea ce se chiamă **delta**.

Acest ținut este mlăștinos și puțin locuit.

În restul României de peste Dunăre solul este mai ridicat și presărat cu dealuri. Partea cea mai înaltă se observă pe lângă Dunăre, în fața Brăilei și Galaților, unde se ridică dealul *Măcinului*.

Această regiune deluroasă este despărțită în două printr'o curmătură, care se întinde d'a curmezișul Dobrogei, de la Cernavoda și până la Constanța. Prin această curmătură s'a construit în vechime valul lui Traian, iar în timpurile noastre calea ferată.

Văile sunt scurte și cursurile de apă neînsemnate.

Cele mai importante sunt *Taița și Telia*, care se varsă în lacul *Babadag*, apoi altele care merg spre Marea Neagră și altele care merg în Dunăre.

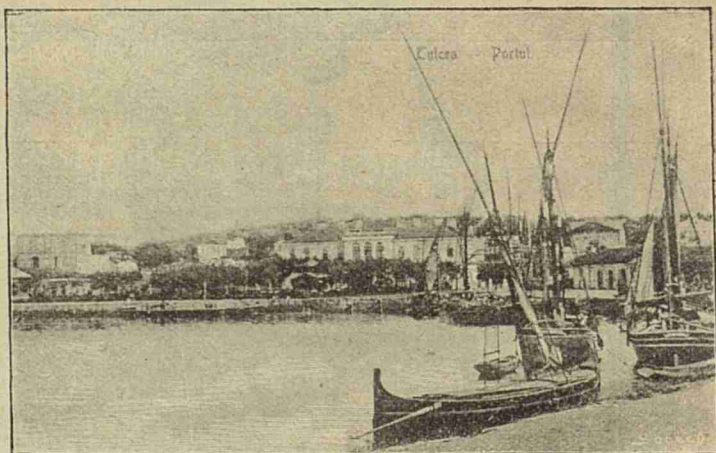
În delta Dunărei se află insulele *Letea, Sfântul Gheorghe și Dranov*.

România de peste Dunăre se compune din două județe:

a) **Tulcea**, în partea de nord, cu capitala **Tulcea**, așezat pe Du-



năre. *Isaceea Măcin, Babadag*, comune însemnate. *Sulina* este port la Marea Neagră, *Cocoș* mănăstire.



Portul Constanța



b) **Constanța**, care ocupă partea de Miază-zi a ținutului, cu capitala **Constanța**, port la Marea Neagră și stațiune de băi. Este legat cu restul țării prin drumul de fier. *Ostrovul*, *Hârșova* și *Cernavoda* sunt mici porturi pe Dunăre; *Adam Clisi* localitate, în care s'au găsit multe monumente romane.

Printre bogățiile României de peste Dunăre, cele mai însemnate sunt pescuitul și *creșterea vitelor*. În al doilea rând vine *agricultura*.

De cât-va timp se scoate multă piatră de la *Turcoaia*, pe malul Dunărei, mai jos de Măcin.

Lângă Constanța se află lacul *Tekir-Ghiol*, renumit pentru apele sale minerale, ca și lacul Sărat de lângă Brăila.

Printre bogățiile României de peste Dunăre, cele mai însemnate sunt pescuitul și *creșterea vitelor*. În al doilea rând vine *agricultura*.

De cât-va timp se scoate multă piatră de la *Turcoaia*, pe malul Dunărei, mai jos de Măcin.

Lângă Constanța se află lacul *Tekir-Ghiol*, renumit pentru apele sale minerale, ca și lacul Sărat de lângă Brăila.

Între orașele cele mai însemnate din România de peste Dunăre este *Sulina* așezată la gura brațului Sulina.

Pe aci intră și ies toate vapoarele, cari vin din alte țări, sau se duc încărcate cu cereale din porturile Brăila și Galați.

Portul **Constanța**, este iarăși însemnat mai cu seamă de când s'a făcut pod peste Dunăre. Prin ajutorul acestui pod se stabilește legătura între România de peste Dunăre și restul țării. Cu timpul Constanța va deveni cel mai important port de pe Marea Neagră.

Tulcea, așezat pe Dunăre este orașul cel mai populat din această parte a țării. Celelalte sunt puțin însemnate.

SINTEZA INTREGEI ROMANII

Țara Românească se împarte în următoarele trei zone:

a) **Zona munților**, formată de lanțul Carpaților de la Vârcorova și până la intrarea Bistriței în țară. În această zonă țărmul se ridică treptat de la Dunăre și Prut, până la 2500 metri d'asupra luciului Mării Negre, adică în creasta munților Carpați.

b) **Zona dealurilor**, care se urmează din zona munților și care incinge țara prin mijloc, întocmai ca un brau. Înălțimile de obicei, în această zonă, nu trec peste 700 metri.

c) **Zona șesului**, sau *Câmpia*, ocupă cam jumătate despre Miază-zi a României de la Mehedinți și până la râul Siret. Pe această zonă pământul este întins și neted. Nu se vede decât ici și colo câte o colină neînsemnată sau vre-un costiș care se pierde în câmpie.

Lanțul **Carpaților**, care formează partea cea mai ridicată a țării, se compune din mai multe grupuri:

a) Incepând de la Vârciorova, se ridică mai întâiu munții **Mehedințului** cu vârful *Oslea*; vin apoi în rând înșirați spre Răsărit: Munții **Vulcan**, cu vârful *Straja* și munții **Parângului**, cu masivul *Parângul* și cu vârful *Mândra*.

Aceste trei grupuri ocupă *România din dreapta Gtului*.

b) Spre Răsărit urmează munții **Făgărașului**, cu vârful *Negoiul*, cel mai mare vârf din România; ai **Bârsei** cu vârfurile *Omul și Caraimanul* și ai **Buzăului** cu vârful *Penteleul*.

c) Dela munții Buzăului lanțul Carpaților cotește spre Miază-noapte și câține granița României dintre *Milcov și Prut*, spre Transilvania, întâlnim următoarele cinci grupuri:

Munții **Vrancei**, cu vârful *Giurcea*;

Munții **Oituzului**, cu vârful *Șandrul-mare*;

Munții **Tarcăului**, cu vârful *Tarcăul*;

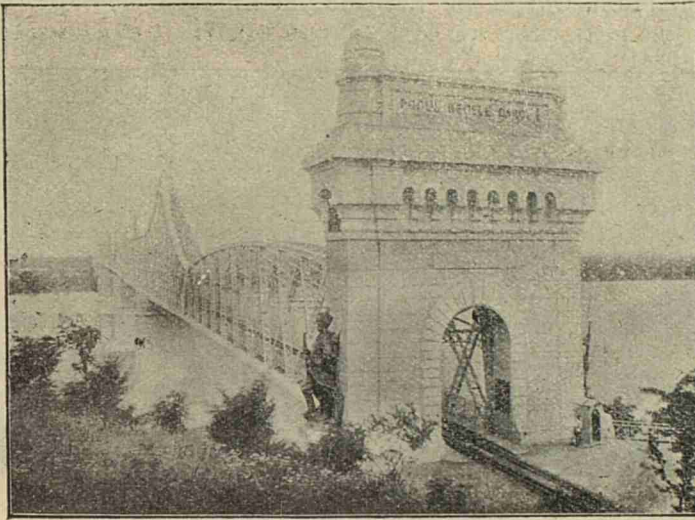
Munții **Hangului**, cu vârful *Ceahlău*, cu cel mai mare vârf din regiunea dintre *Milcov și Prut*;

Munții **Dornei**, dimpreună că ai Bistriței.

Aceste două șiruri de munți sunt despărțite prin valea Bistriței.

Dunărea udă România de la Vârciorova și până la Marea Neagră.

Până din sus de Calafat desparte România de Serbia, iar de aci până la Călărași, de Bulgaria. De aci înainte udă numai țara noastră până la vărsarea ei în



Capul Podului dela Fetești

Mare, afară de brațul Chiliei, care face hotarul dintre România și Rusia, dela Reni și până la Mare.

Înainte de a se vărsa în Mare, Dunărea se desparte în trei brațe: *Chilia*, *Sulina* și *Sfântul Gheorghe*.

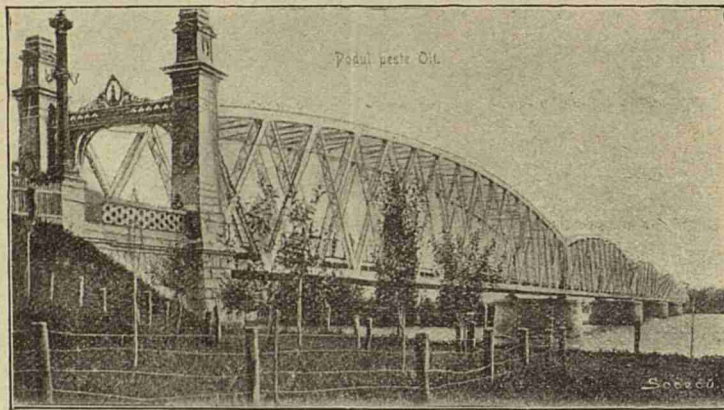


Costum din jud. Gorj



Costum din jud Dâmbovița

Raurile cele mari ale țării noastre sunt:
 Jiul, cu afluenții *Motrul* pe dreapta, *Gilortu* și *Amaradia* pe stânga.
 Oltul, cu *Bistrița* și *Oltețul* pe dreapta, și cu *Topologul* pe stânga.



Vedea, cu *Teleormanul* pe stânga.
 Argeșul, cu râul *Doamnei* și *Dâmbovița* pe stânga.
 Ialomița, cu *Prahova* pe stânga.
 Siretul, care udă Moldova prin mijloc și se încarcă cu *Moldova*, *Bistrița*,
Trotușul, *Putna* cu *Micovul* și *Buzăul* pe dreapta; iar pe stânga cu *Bârladul*.
 Prutul, care ne face frontiera despre Basarabia, încărcat cu Jijia.



Costum din jud Neamț

Pe lângă Dunăre se află un șir de lacuri formate în mare parte din acest fluviu. Astfel, începând de la Vest spre Est, întâlnim pe cele următoare: *Nedeia* (Dolj); *Potelul* (Romanați); *Suhaia*-(Teleorman); *Balta Mair* (Vlașca); *Greaca* (Ilfov); *Călărăși* (Ialomița); *Brateșul* (Covurlui).



Salas de țigani

În România de peste Dunăre se află lacurile *Razelm*, *Golovistea*, *Smeica* și *Sinoaia*, care comunică cu Marea Neagră; apoi *Babadag* și altele.

În interiorul României se găsesc :

Greaca și *Mostiștea* în Ilfov; *Balta Albă* în Râmnicul-Sărat; *Brateș* în Covurlui și altele mai mici.

Fluviul Dunărea este presărat cu o mulțime de ostroave.

Printre cele mai mari deosebit pe cele următoare: *Corbul*, *Ostrovul mare* în Mehedinți. Vin apoi: *Ostrovul Sfântul Gheorghe* între Giurgiu și Ruscuc; insula *Lungă* și *Albina* în județul Ilfov; ostrovul *Balta*, cel mai mare, cuprins între Dunărea și brațul Borcea, în Ialomița, și ostrovul *Bregoluiul* în Brăila.

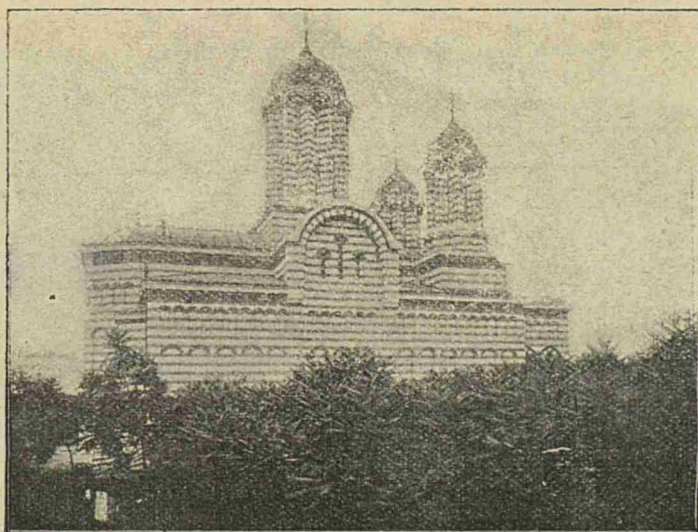
În Mare Neagră, cam în dreptul brațului Chilieii, se află insula *Șerpilor*.

Județele cu capitalele lor sunt:

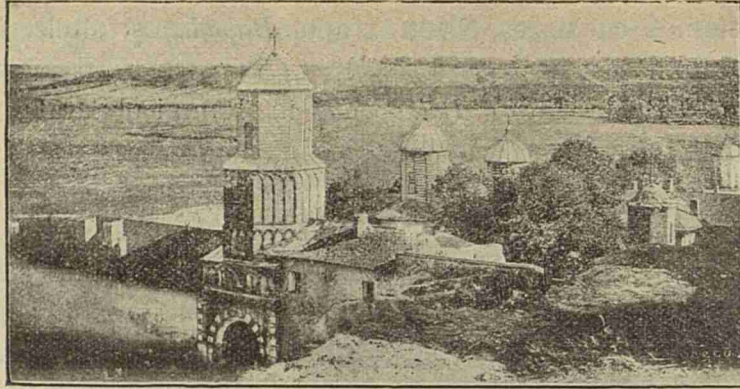
In România dintre dreapta Oltului

(cinci)

1. Mehedinți	cu capitala	T.-Severin
2. Gorj	”	Târgu-Jiu
3. Dolj	”	Craiova
4. Vâlcea	”	R.-Vâlcea
5. Romanați	”	Caracal



Biserica Sf. Dumitru, Craiova

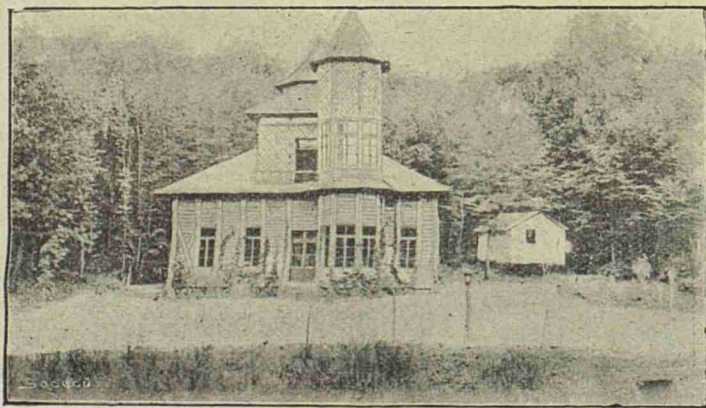


Mănăstirea Brâncoveni, jud. Romanatzi

In România dintre Olt și Milcov

(două-spre-zece)

1. Argeș	cu capitala	Pitești
2. Olt	„ „	Slatina
3. Teleorman	„ „	T.-Măgurele
4. Muscel	„ „	Câmpu-Lung
5. Vlașca	„ „	Giurgiu
6. Dâmbovița	„ „	Târgoviște
7. Prahova	„ „	Plocești
8. Ilfov	„ „	București
9. Buzău	„ „	Buzău
10. Ialomița	„ „	Călărași
11. Brăila	„ „	Brăila
12. Râmnicul-Sărat	„ „	Râmnicu-Sărat



Trivalea, Pitești

In România dintre Milcov și Prut

(trei-spre-zece)

- | | | | |
|-------------|-------|-------------|---------|
| 1. Covurlui | | cu capitala | Galați |
| 2. Tecuciu | | " " | Tecuciu |



Mănăstirea Goveja, Putna

- | | | | |
|-----------|-------|-------------|---------|
| 3. Putna | | cu capitala | Focșani |
| 4. Tutova | | " " | Bârlad |
| 5. Vaslui | | " " | Vasluiu |
| 6. Fălciu | | " " | Huși |
| 7. Roman | | " " | Roman |



Școala Normală din Bârlad

8. Bacău	cu capitala Bacău
9. Neamțu	" " Piatra
10. Suceava	" " Fălticeni
11. Iași	" " Iași
12. Botoșani	" " Botoșani
13. Dorohoiu	" " Dorohoiu

In România de peste Dunăre

(două)

- | | |
|------------------------|--------------------|
| 1. Tulcea | cu capitala Tulcea |
| 2. Constanța | " " Constanța |
- In total sunt 32 de județe.

Populația întregii țări este 6 milioane oameni, dintre cari aproape 5 milioane Români, apoi vin Evrei, Unguri, Lipoveni, Armeni și alte neamuri.

a) In zona muntoasă a României se găsesc multe bogății. Cele mai însemnate sunt pădurile de brad, pin și stejar, care se exploatează în multe locuri, făcân-



Costum din jud. Argeș



Țigancă

du-se cherestea. In această zonă se extrage *sarea* dela *Ocnele mari* (Valcea), *Slănic* și *Telega* (Prahova) și *Târgul-Ocna* (Bacău), apoi *păcura* prin județele Dambovița, Prahova, Buzău și Bacău, în fine varul, cărbunii de pământ și alte minerale.

Tot in regiunea muntoasă se găsesc apele minerale, cum sunt cele dela

Călimănești și *Govora* (Valcea), *Slănic* (Bacău), *Băltătești* (Neamțu), *Pucioasa* (Dâmbovița), *Lacul Sărat* (Brăila) și altele.

b) In zona dealurilor se cultivă vița, care ne dă vinurile renumite de *Drăgășani*, *Odobești*, *Nicorești* și *Cotnari*. Apoi livezile cu pruni, din care se face *țuică*. Dintre cereale se cultivă mai mult *porumbul*. Acî sunt *fânețe* întinse.



Costume din jud. Suceava



Costume din jud. Prahova

c) In zona câmpiei se cultivă cereale: *grâu*, *porumb*, *orz*, *ovăz*, *meiu*, *rapită*; apoi plante, ca: *în*, *cânepă* și *tutun*, precum și tot felul de legume: *fasole*, *măzăre* și altele.

Locuitorii țării noastre se ocupă foarte mult și cu *creșterea vitelor*. In zona muntoasă se găsesc cele mai multe *oi*, *capre* și *cai*. In celelalte zone sunt: *boi*, *vaci*, *oi*, *capre*, *cai* și *bivolii*.

Din Dunăre și lacurile mărginașe, și mai cu seamă de prin bălțile din Dobrogea, se scot mari cantități de *pește*.

Cele mai însemnate din industriile noastre sunt:

a) *Estragerea sărei* și a *petroleului*, apoi olăria, sticlăria, fabricarea varului și a pietrelor de moară. Se fabrică apoi hârtia și zahărul.

b) Scândurile de brad, precum și alte lemne de construcțiune, se fabrică prin toată regiunea muntoasă și constituie industria cherestelei.

c) Se mai fabrică apoi prin orașe: berea, uleiul de in, de cânepă și de rapită, lumânări de seu și de ceară. Se tăbăcesc pieile.



Costum din jud. Muscel (Rucăr)

În fine, diferite țesături de lână, volnice și fote frumos cusute de țărance, postavuri din fabrici și dela țară, cu care se face ilicele sau bentițele. Borangicul se țese de către românele noastre și cu el se face marama, cu care țărancele își acoperă capul. Cele mai frumoase se găsesc în județele Argeș, Muscel și la T. Ocna (Bacău).

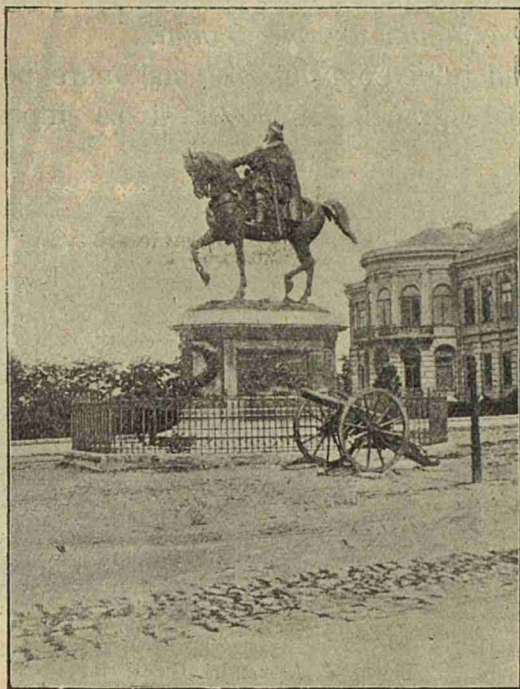
Comerțul țării noastre se face mai cu toate țările din Europa.

Se exportă mari cantități de cereale, piei și diferite alte produse. Se importă tot felul de mărfuri, mașini, stofe și altele.

Orașele cele mai mari și mai populate sunt:

București.— Orașul București (280.000 loc.), este capitala regatului român și reședința de iarnă a Regelui. El este scaunul guvernului, al parlamentului și al tuturor autorităților superioare. În acest oraș se află toate școalele, de la cea primară până la Universitate. Bucureștii este cel mai industrios și mai comercial oraș din toată țara.

Iași (95.000 loc.). Așezat pe Bahluiu. Este capitala județului Iași. A fost



Statua lui Ștefan cel Mare

capitala Moldovei până la 1859, când s'au unit principatele. Posedă ca și Bucureștii tot felul de școli mari și mici, industrie însă mai puțină.

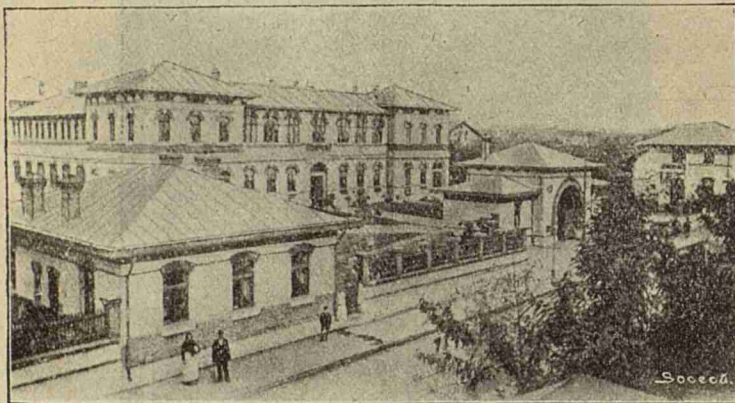


Biserica Trei Erarchi, Iași

Ploești. — Așezat între Prahova și Teleajen. Capitala județului Prahova. Este după București orașul cel mai industrial din țară. Are multe fabrici.

Craiova. — Așezată aproape de Jiu. Capitala județului Dolj și orașul cel mai comercial din toată *România din dreapta Oltului*.

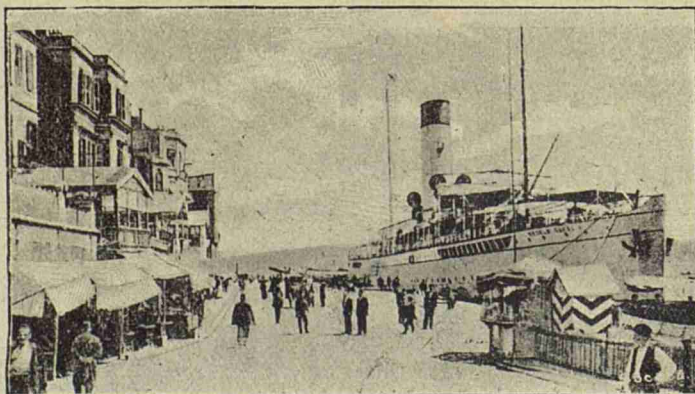
Galați. — Capitala județului Covurlui. Cel mai mare port al României pe Dunăre. Aci se încarcă toate grânele Moldovei și se importă multe mărfuri din străinătate.



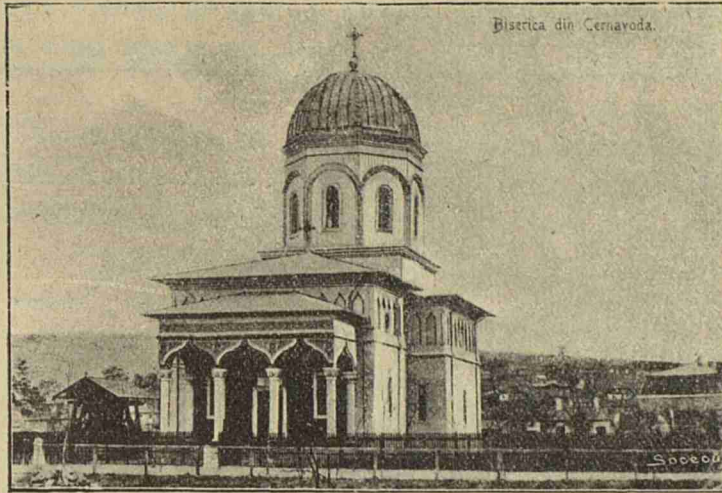
Liceul V. Alexandri, Galați

Brăila. — Așezat ceva mai spre Miază-zi de Galați. Port pe Dunăre tot așa de important ca și Galații.

Constanța. — Capitala județului Constanța. Cu facerea podului de la Fetești, Constanța a devenit portul cel mai însemnat al țării pe marea Neagră.



Vaporul Carol în port, gata de plecare.



Sulina. — Așezat la gura brațului Sulina. Pe aci intră și ies toate corăbiile care merg spre Galați încărcate cu mărfuri streine și care se întorc înapoi încărcate cu cereale.

Botoșani, capitala județului Botoșani. Este orașul cel mai important din Nordul României dintre Milcov și Prut.

Dintre celelalte porturi dunărene, cel mai important este *Giurgiul*, capitala județului Vlașca.

După acestea vin întâi *Turnul-Severin*, apoi *Călărași*, *Turnul-Măgurele*, *Calafat* și *Oltenița*.

Dela București pleacă **căi ferate** în toate direcțiunile.

Liniile principale sunt:

a) București-Vârciorova, prin Titu, Pitești, Slatina și Craiova. Din această linie principală se desprind spre munți: Titu—Târgoviște—Pucioasa; Golești—Câmpu-Lung;—Pitești—Curtea de Argeș;—Piatra—R. Vâlcea, și Filiași—Târgu-Jiu. Spre Dunăre se desprind: Costești, —Turnu-Măgurele, Piatra—Corabia prin Caracal și Craiova—Calafat.

b) București—Ițcani, prin Ploești, Buzău, R. Sărat, Focșani, Adjud, Bacău, Roman, dimpreună cu liniile laterale spre Iași, Botoșani și Dorohoiu; apoi linia Galați—Dorohoiu prin Mărășești, Tecuci, Bârlad, Vaslui și Iași; apoi Iași—Ungheni.

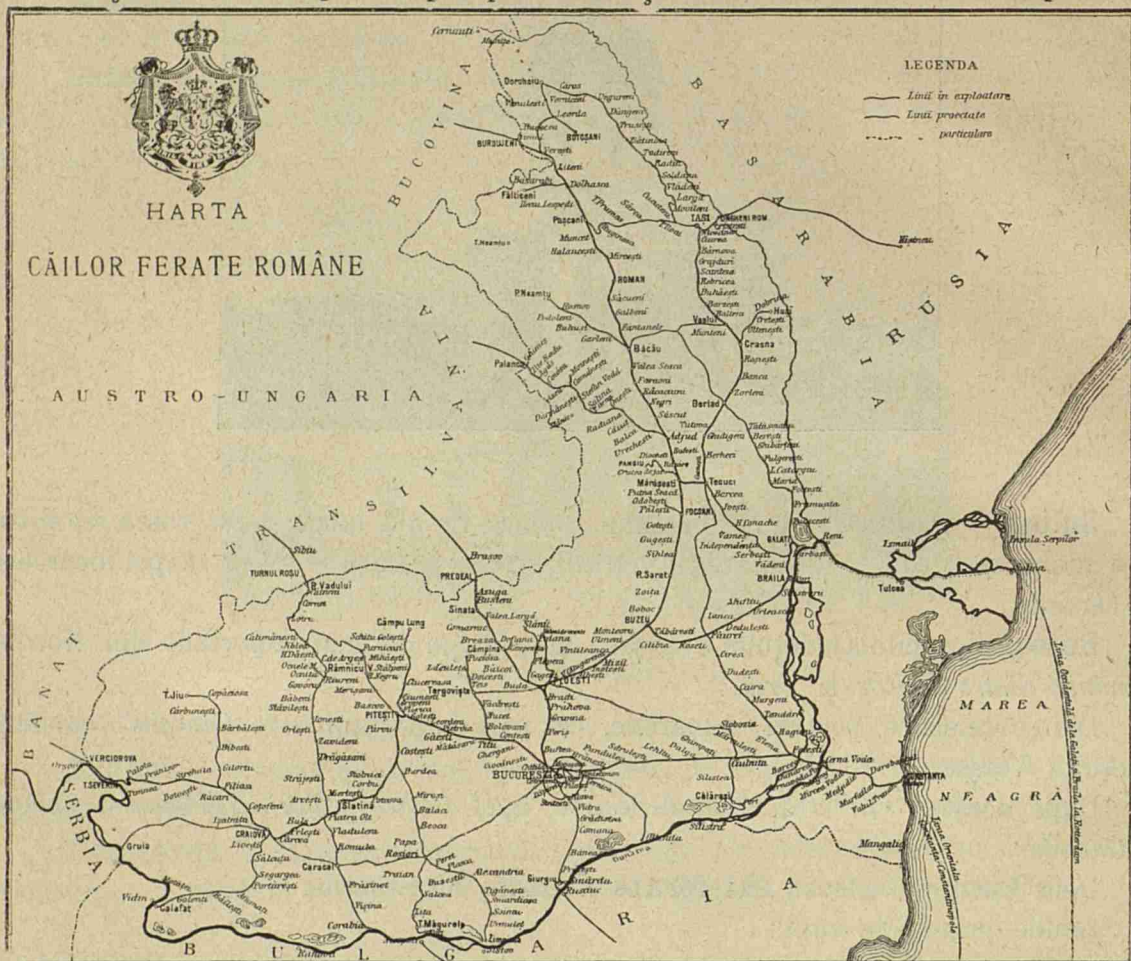
c) București—Giurgiu, prin Jilava și Comana.

e) București—Predeal, prin Ploești, Câmpina și Sinaia.

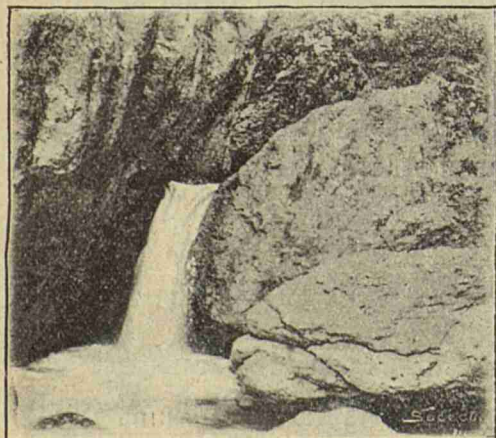
De-alungul unora din aceste căi ferate se află șosele, care conduc dela un capăt până la celalt al țării. Acestea sunt șosele *naționale*.

O mare parte din râurile noastre servesc drept căi de transport cu plutele al produselor de prin regiunea munților. Astfel sunt râurile: Oltul, Argeșul

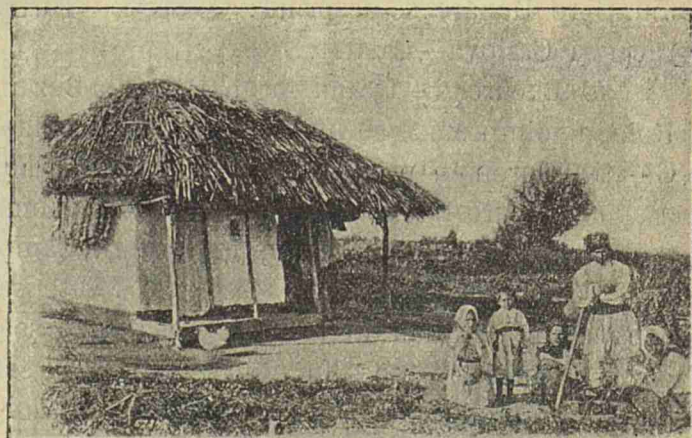
Siretul, Bistrița, Moldova, Trotușul, Buzăul și mai cu osebire Prutul, pe care pot circula și vase mici până aproape de Huși. Pe aceste râuri se transportă cu



plutele, mai cu seamă lemnăria. Pe canalul Borcea și pe Prut se transportă cu vapoare cantități mari de cereale.



Cascada Bistriței jud. Vâlcea



Casă țărănească

Dunărea însă este calea navigabilă cea mai importantă a țării. Pe acest fluviu plutesc o mulțime de vapoare încărcate cu cereale, lemne, sare și tot felul de mărfuri.

Plutirea corăbiilor noastre pe mare și-a luat un avânt mare. Marina noastră comercială numără 8 vase mari și multe altele mai mici. Marina militară se compune din mai multe vapoare de resbel.

ORGANIZAREA POLITICA A STATULUI

Consiliul comunal. Primarul. — În toate comunele țării, cetățenii aleg un număr oare-care de consilieri, dintre care se aleg apoi primarul.

Primarul este deci capul comunei. El îngrijește de interesele comunei dinpreună cu consilierii comunali.

Inspectorul comunal este capul plășii sau al plaiului. Inspectorii sunt numiți de minister. Ei administrează plasa, fiind puși sub ordinele prefectului.

Consiliul județean. Prefectul. — După cum în comună se aleg consilierii, cari alcătuiesc consiliul comunal și îngrijesc de comună, tot așa și în județ se aleg consilieri, cari alcătuiesc consiliul județean și îngrijesc de afacerile județului.

Alături de consiliul județean, Ministerul numește în fiecare județ câte un *prefect*, care îngrijește de interesele județului, ajutat fiind de consiliul județean.

Prefectul este așa dar capul județului, pe care 'l administrează dinpreună cu sub-prefecții puși sub ordinele sale.

Miniștrii țării sunt numiți de Rege. Ei sunt în număr de opt: Interne, Externe, Justiție, Culte și Instrucțiune publică, Finanțe, Domenii, Lucrări publice și Războiu.

Regele nostru are dreptul de a numi pe miniștrii și de a disolva parlamentul. El întărește legile votate de parlament.

În numele lui se împarte dreptatea și tot în numele lui se numesc toți slujbașii țării.

Puterile Statului. — Puterile Statului sunt trei:

1. **Legislativă.** — La fie-care patru ani se aleg în toată țara mai mulți Senatori și Deputați, care formează Parlamentul. Parlamentul se compune din *Senat* și *Cameră*.

Deputații și Senatorii alcătuiesc și votează legile, după care țara trebuie să fie guvernată.

2. **Executivă.** — Puterea executivă o au miniștrii țării, cari, împreună cu ceilalți funcționari administrativi, execută legile votate de Senat și Cameră.

3. **Judecătorească.** — Puterea judecătorească o au magistrații, adică judecătorii. Aceștia judecă toate pricinile și neînțelegerile ivite între cetățeni, împărțind astfel dreptatea după legile țării.

Judecătorii se impart în mai multe categorii: *Judecători de pace, de Tribunal, de Curți de Apel și de Curtea de Casație.*

Judecătorii de pace judecă pricinile de mică importanță. Prin comunele rurale sunt judecătoriile comunale.

Forma de Stat. — Țara noastră este un *regat constituțional*. Aceasta înseamnă că șeful Statului, care este *Regele Carol I*, guvernează țara după legea cea mare a țării, care se chiamă *Constituție*. Regele Carol I, are dreptul la tron pe viață și moștenitorii săi îi vor urma din tată în fiu.

PROVINCIILE LOCUITE DE ROMANI

Prin statele din jurul țării și prin altele mai depărtate, se găsesc ținuturi cu locuitori băștinași Români. Românii sunt așezați prin acele locuri din vremuri foarte vechi și au meritul de a-și fi păstrat limba și obiceiurile strămoșești neatinse. Cea mai frumoasă provincie și cea cu mai mulți Români este **Transilvania**.

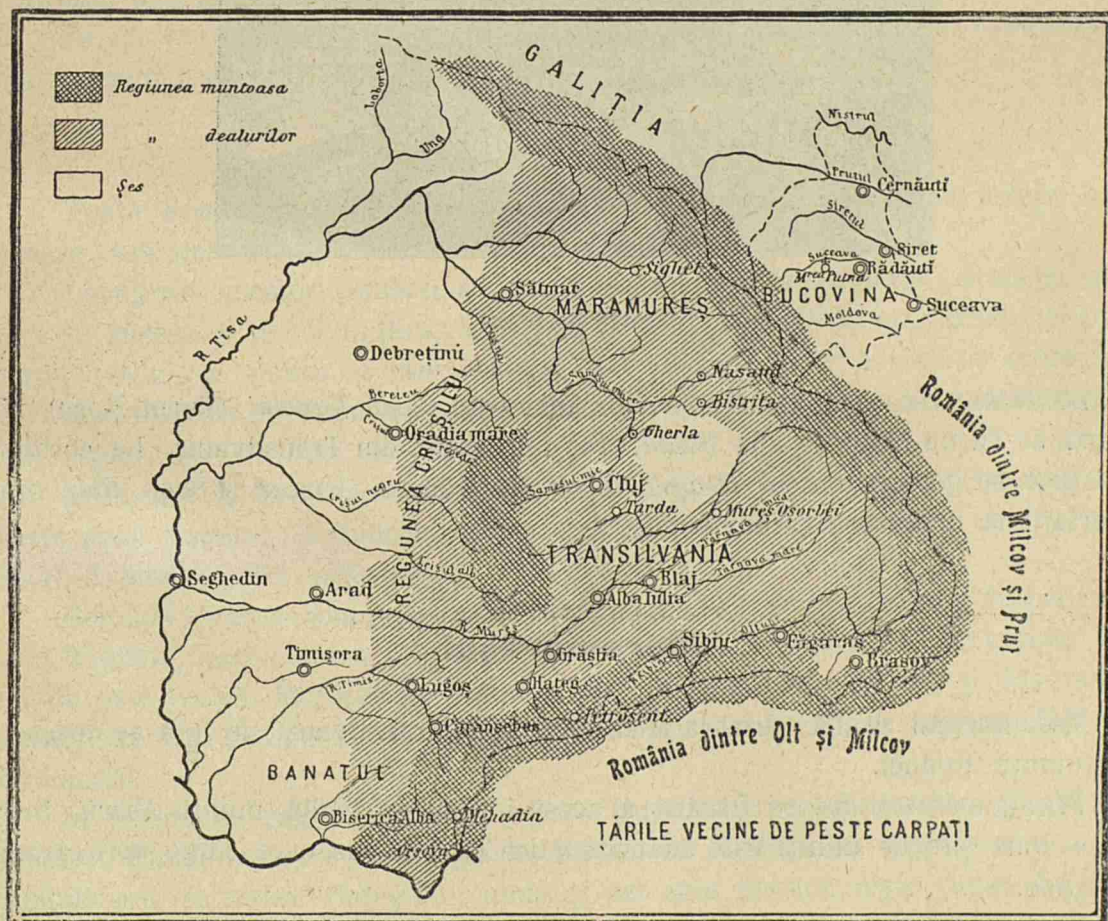
Celelalte ținuturi sunt: **Maramureș**, țara **Crișurilor și Temișana**, cari împreună cu Transilvania, sunt sub stăpânirea Ungurilor; și **Bucovina**, stăpânită de Austriaci. Impărăția, care le cuprinde pe toate acestea, este vecina noastră din spre Apus anume Austro-Ungaria.

Basarabia, este provincie supusă împărăției rusești din Estul țării noastre.

Macedonia, este provincie a imperiului turcesc situat în spre Sud, la care ajungem trecând prin Serbia sau Bulgaria.

Transilvania.

Transilvania este mărginită la Răsărit și Maiză-zi cu România, de care se desparte prin munții Carpați. La Miază-noapte se mărginește cu Maramureșul, de

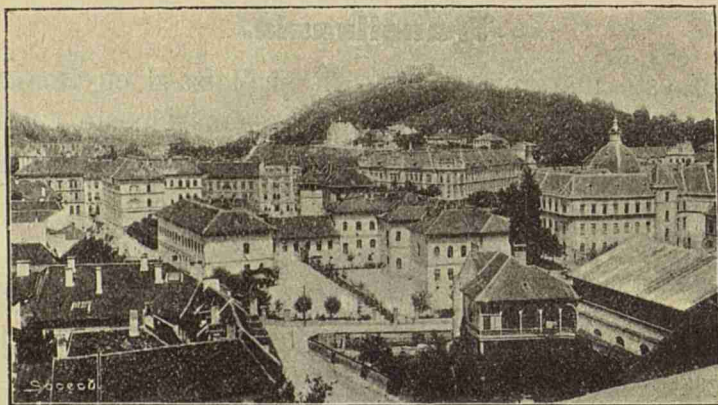


care se desparte prin munții *Rodnei*, iar la Apus cu ținutul Crișurilor și cu parte din *Temišana*.

De cele patru părți solul Transilvaniei este înălțat, formând un fel de podiș pătrat. Partea cea mai muntoasă este cea mai vecină cu județul Buzău, unde se ridică de o parte și de cealaltă a Oltului, munții *Hârghita* și lanțul *Ciucului*.

Restul Transilvaniei este deluros și nu găsim câmpie întinsă decât pe valea râului *Bârsa*.

Transilvania este brăzdată de trei văi adânci, pe unde curg trei râuri principale: *Sameșul*, în partea de Miază-noapte, pe a căruia ramură mai mică este *Clujul*, capitala Transilvaniei; *Mureșul*, care udă Aradul și care curge prin valea cea mai mănăoasă a Transilvaniei și *Oltul*, pe la Miază-zi, în a căruia vale spre Sud este situat orașul *Brașov*.



Vedere din Brașov

Locul de trecere al Oltului în România este pasul *Căineni* (Turnu-Roșu). Nu departe de Turnu-Roșu, se află *Sibiul*, oraș important din Transilvania. La cotitura Carpaților se găsește orașul *Brașov*, locuit de Români, Unguri și Sași. *Blaj*, oraș important la imbinarea Târnavelor.

Maramureșul

Maramureșul se află așezat la Miază-noapte de Transilvania, de care se desparte prin munții *Rodnei*.

Prin jumătatea despre Răsărit a acestui ținut se înalță munții *Negrii*. Intre aceste două șire de munți este adâncită valea *Țisei* de sus, care curge spre câmpia din Apus.

Oraș principal în Maramureș este *Satmar* pe *Sameș*.

Ținutul Crișurilor.

Ținutul Crișurilor, numit de unii Crișana, se cuprinde între Maramureș, Transilvania, Timișana și Tisa, care o desparte de Ungaria.

Ținutul Crișurilor este brădat numai în partea de Răsărit de înălțimile munților Bihorului; iar restul se prezintă sub formă de câmpie întinsă, udată de cele trei Crișuri, care se cheamă *Crișul alb*, *Crișul negru* și *Crișul repede*, pe care se află *Oradia Mare*. Crișul repede este încărcat cu *Bereteul*. Mare parte din această câmpie, este băltoasă și puțin locuită.

Timișana sau Banat.

Timișana este cuprinsă între Mureș, Transilvania, județul Mehedinți și Dunărea, care o desparte de Sârbia și Tisa, care o desparte de restul Ungariei.

În partea despre Răsărit, Banatul are *masivul bănățean*, iar la Apus este câmpie întocmai ca în ținutul Crișului.

Afară de Tisa și de Dunăre, care'i formează marginea despre Apus și Miază-zi, Timișana este udată de râul *Timeș*, pe care se află *Lugoș* și care se varsă în Dunăre.

Pe un râu numit Bega, ce curge, paralel cu Timeș, se află *Timișoara*, cel mai însemnat oraș al Banatului.

*

Toate aceste ținuturi sunt împărțite în 30 de comitate sau județe, având fiecare capitalele lor.

Locuitorii acestor ținuturi se ocupă cu plugăria și păstoria. Aceleași grâne, care se găsesc și la noi în țară, le priește și solul de peste munți. Grâul, porumbul, orzul, ovăzul, și plante ca inul, cânepa și vița de vie, se cultivă cu mare folos.

Cu industria se îndeletnicește o bună parte din populație. Se găsesc mine de aur, argint, fier, cărbuni de pământ.

Locuitorii acestor țări sunt ca vre-o 6 milioane la număr. Cea mai mare parte sunt Români, 3 milioane, iar restul Unguri, Secui, Sași, Nemți, Ruteni, Slavi, Armeni și alte naționalități.

Românii locuiesc mai pretutindeni, mai cu seamă însă prin munții Transilvaniei.

Românii, cari locuiesc prin munții din Apus ai Transilvaniei, se numesc *Moți*; cei de prin valea Mureșului, *Câmpni*; cei din ținuturile Oltului și Făgărașului, *Olteni*; iar cei de pe lângă Carpații Moldovei de Nord, se numesc *Mărgineni* (Grăniceri).

În vremurile cele mai vechi aceste ținuturi erau locuite de o mulțime de popoare. Dintre aceștia făceau parte **Dacii**. Ei fondară un regat mare, a cărui capitală era în valea Hațegului, unde și azi stau dovadă niște ruine. Pe acești

Daci, acum 18 sute de ani, 'i-au supus vitejii Romani, sub conducerea Impăratului Traian, care a fondat aci cea mai înfloritoare provincie romană.

Dacia Traiană, locuită de Romanii contopiți cu Dacii, s'a întins cu timpul de la Tisa până dincolo de Prut. In această direcție de la Vest spre Est, ea coprinsese ținuturile Bucovinei, ale Moldovei și ale Basarabiei. Nu mai puțin s'a întins mult stăpânirea romană de la Nord spre Sud, adică de la izvoarele Tisei din Maramureș, până la Dunăre, cuprinzând și vechiul banat al Olteniei, precum și Muntenia. D'abia 150 ani au stat liniștiți locuitorii acestor ținuturi. In al 3-lea veac al erei noastre, s'au retras slujbașii împăratului Roman, iar toată populația de săteni a rămas locului. Dela acea populație am moștenit noi și obiceiuri și limbă.

Transilvania a fost în vremuri când sub domnia pământească, când sub Unguri, până acum vre-o 200 ani, când căzu sub dominația austriacă. Austria, după mai bine de 50 ani, o dete Ungariei, care o stăpânește și azi.

Românii din aceste ținuturi țin de legea ortodoxă, ritul unit și ritul neunit. Cei uniți au primit să fie sub autoritatea Papei de la Roma.

Românii au o mulțime de școli primare și 4 licee: la Năsăud, Brașov, Blaj și Beiuș. La Cluj se află o Universitate.

Bucovina.

Se mărginește la Miază-noapte cu Rusia și Galiția, la Apus cu Maramureșul, la Miază-zi cu Transilvania, la Răsărit cu România și Rusia.

Partea de Apus a Bucovinei este acoperită cu ramurile munților *Negrii*. Dealurile ce se desfac din acești munți se pierd spre Răsărit în șesurile râurilor.

Din acești munți isvorăsc:

Prutul, care udă Cernăuții și curge spre Răsărit.

Siretul, care curge tot spre Răsărit, și intră în România pe la Mihăileni.

De asemenea afluenții Siretului: *Moldova*, *Bistrița* și *Suceava*, care udă *Rădăuții*, în apropierea căruia se găsesc bogate mine de sare și păcură. Tot pe acest râu este și Mănăstirea **Putna**, unde se află osemintele lui Ștefan cel Mare. La intrarea Sucevei în țară este orașul **Suceava**, capitala principatului Moldovei, înainte de a se fi declarat Iașul.

In Bucovina pământul este de o fertilitate mare. Grâne de tot soiul și păduri întinse ocupă toată țara. De aceea s'au stabilit aci multe popoare.

Pe lângă Români mai sunt tot atâția Ruteni, apoi Nemți, Evrei și alte naționalități.

Pe timpul domniei Romanilor, Bucovina făcea parte din Dacia lui Traian. Acum vre-o patru sute de ani ea fu cucerită de Ștefan al V-lea, domnul Moldovei, și rămase lipită de Moldova până la 1777, când fu luată de Austria.

Bucovina este supusă imperiului Austriei și se împarte în opt districte.

Basarabia.

Această provincie se află cuprinsă între Nistru, brațul Chilia (Dunărea), Prutul, care o desparte de România și Bucovina. Solul Basarabiei este o câmpie întreruptă de câteva dealuri, care o străbat dela Nord la Sud.

În partea de răsărit, Basarabia este udată de *Nistru*, de la Hotin și până la vărsarea sa în marea Neagră. În partea de Apus această țară este udată de *Prut*. Spre Sud, pe lângă Dunăre, se află lacurile: *Ialpugul*, *Cahul*, *Catalpugul*, *Chitaia* și altele.

Populațiunea Basarabiei se compune din Români, în număr de peste un milion; iar restul Ruși, Bulgari și alte neamuri.

Astăzi Basarabia este o provincie *rusească*, împărțită în 10 districte.

Românii se așezară în Basarabia înainte de secolul al XIII-lea. O sută de ani în urmă, această provincie fu alipită de Moldova. Mai târziu partea de Miază-zi căzû

în mâna Tătarilor. Acum vre-o 80 de ani Basarabia fu luată de Ruși, cari o stăpânesc încă și astăzi.

Printre orașele Basarabiei deosebim pe cele următoare:

Chișinău, situat pe râul Băcu, este capitala Basarabiei și scaunul guvernatorului acestei provincii.

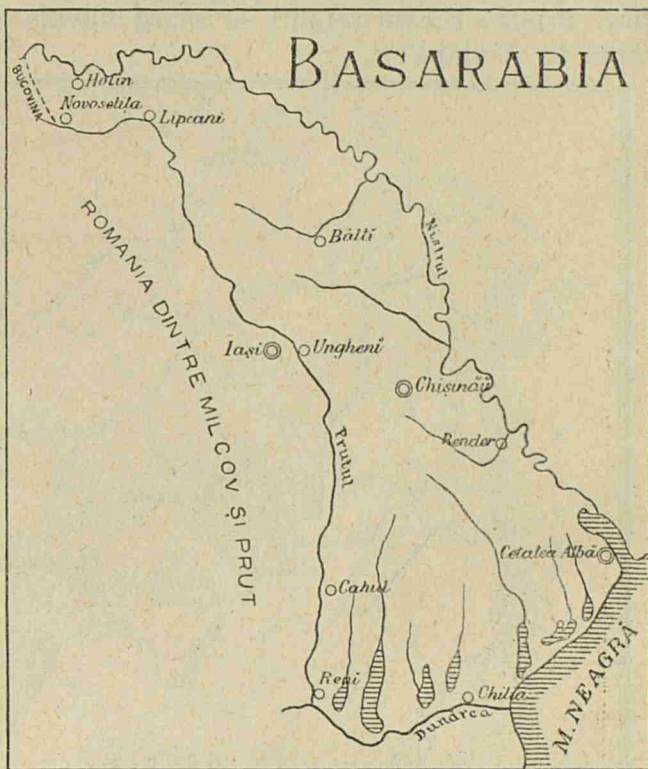
Cetatea-albă, situată pe limanul dela gura Nistrului. Oraș însemnat pentru luptele Românilor, Turcilor și Rușilor.

Tighina, situat pe Nistru. Oraș întărit și renumit de asemenea pentru luptele Românilor cu Turcii.

Ismail, situat pe brațul Chilia. Oraș populat în mare parte cu Români.

Cahul, **Bolgrad** și **Reni**, au fost, împreună cu Ismailul, orașe românești până la 1878, când au trecut la Rusia prin tratatul dela Berlin, încheiat în acel an.

Populația Basarabiei este compusă din agricultori, păstori și pescari. Afară de vitele cornute, *cavi* d'aci sunt renumiți prin forța și mărimea lor.



Macedonia.

Neamul românesc locuiește și prin Macedonia.

Această provincie ține de Turcia și se află cuprinsă între Sârbia și Bulgaria la Miază-noapte; Rumelia și Turcia la Răsărit; Archipelagul și Grecia la Miază-zi; Albania la Apus.

Macedonia este brăzdată mai pretutindeni de ramurile *Pindului* și ale *Balkanilor*, care se prelungesc până în Archipelag, unde formează peninsula *Chalchidica*. Printre aceste ramuri se scurg fluviile *Mesta*, *Struma* și *Vardarul*, care se varsă în Archipelag.



O parte din locuitorii din Macedonia sunt Români. Ei se numesc *Armâni*, li se mai zice *Cuțo-vlahi*. Ei locuiesc mai toți adunați prin districtele Monastir, Salonic și Janina. Numărul lor este de vre-o 800.0000. Mai sunt apoi Sârbi, Greci și Evrei și Bulgari.

Macedonia a făcut parte din Imperiul Bizantin până acum patru sute de ani, când a fost cucerită de Turci. De atunci și până astăzi ea a rămas sub stăpânirea turcească.

Printre orașele din Macedonia deosebim pe cele următoare:

Bitolia (Toli-Monastir), situat în centru. Se poate lua drept capitala Macedoniei. Are un liceu românesc.

Ohrida, situat mai la Apus de Bitolia, pe lacul Ohrida, care se află la poalele Pindului.

Vodena, situat mai spre Miază-zi de Bitolia, este un oraș format în mare parte de Români.

Salonic, port la Archipelag.

Seres, însemnat prin industria mătăsii și prin vinurile sale.

Românii, așa dar, se împart în 2 părți:

1) *Români liberi, cari trăiesc în regatul României și 2) Români supuși cari sunt răspândiți prin Transilvania, Banatul Temișan, Țaru Crișului, Maramureș, Bucovina, Basarabia și Macedonia.*

